

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Zavedení netradičních spotřebních daní v České republice
Introduction of Non-traditional Excise Duties in the Czech Republic

Student:

Bc. Jiří Jašek

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Jiří Jašek

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Zavedení netradičních spotřebních daní v České republice
Introduction of Non-traditional Excise Duties in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika daní a jejich historický vývoj
 3. Analýza spotřebních daní v ČR a jejich komparace se státy EU
 4. Aplikace netradičních spotřebních daní do daňového systému ČR
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony*. Praha: Grada Publishing, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.



prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

Datum odevzdání: 21.04.2015

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to the author of the work.

Obsah

1. Úvod	5
2. Charakteristika daní a jejich historický vývoj	7
2.1 Definice daně	7
2.2 Historie daní	7
2.2.1 Otrokářská společnost	8
2.2.2 Feudální společnost	8
2.2.3 Období liberalismu	9
2.2.4 Přelom 19. a 20. století	9
2.2.5 Období mezi světovými válkami	9
2.2.6 Období po 2. světové válce	10
2.2 Funkce daní	10
2.3 Klasifikace daní	11
2.4 Vymezení spotřebních daní	13
2.4.1 Základní pojmy	13
2.4.2 Harmonizace spotřebních daní	14
2.4.3 Vymezení netradičních spotřebních daní	16
2.5 Dílčí závěr	16
3. Analýza spotřebních daní v ČR a jejich komparace se státy EU	17
3.1 Daň z lihu	17
3.1.1 Předmět daně	17
3.1.2 Sazba daně	18
3.1.3 Harmonizace daně z lihu s předpisy EU	19
3.1.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU	19
3.2 Daň z piva	21
3.2.1 Předmět daně	21
3.2.2 Sazba daně	22
3.2.3 Harmonizace daně z piva s předpisy EU	22
3.2.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU	23
3.3 Daň z vína a meziproductů	24
3.3.1 Předmět daně	25
3.3.2 Sazba daně	25
3.3.3 Harmonizace daně z vína a meziproductů s předpisy EU	26
3.3.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU	26
3.4 Daň z tabákových výrobků	29
3.4.1 Předmět daně	29
3.4.2 Sazba daně	30
3.4.3 Harmonizace daně z tabákových výrobků s předpisy EU	31
3.4.4 Uplatňované sazby daně z cigaret v členských zemích EU	31
3.5 Daň z minerálních olejů	33
3.5.1 Předmět daně	33
3.5.2 Sazba daně	33
3.6 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů	34
3.6.1 Předmět daně	34
3.6.2 Sazba daně	35
3.7 Daň z pevných paliv	35
3.7.1 Předmět daně	35
3.7.2 Sazba daně	35

3.8 Daň z elektřiny	36
3.8.1 Předmět daně	36
3.8.2 Sazba daně	36
3.9 Harmonizace spotřebních daní z energetických produktů	36
3.10 Komparace spotřebních daní ČR a zemí EU	37
3.10.1 Složení celkových daňových příjmů ČR	37
3.10.2 Vývoj podílu výnosů ze spotřebních daní na celkových daňových příjmech v ČR	38
3.10.3 Překročení stanovených minimálních sazeb u spotřebních daní v ČR	39
3.10.4 Podíl výnosů ze spotřebních daní na celkových daních v členských zemích EU	40
3.10.5 Podíl odvedené spotřební daně na průměrné mzdě každého člena EU	41
3.11 Dílčí závěr	43
4. Aplikace netradičních spotřebních daní do daňového systému ČR	45
4.1 Spotřební daň z kávy	45
4.1.1 Určení sazby daně	46
4.1.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z kávy	46
4.2 Spotřební daň z čokolády	47
4.2.1 Určení sazby daně	48
4.2.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z čokolády	50
4.3 Spotřební daň z limonád	51
4.3.1 Určení sazby daně	51
4.3.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z limonád	53
4.4 Spotřební daň z energetických nápojů	54
4.4.1 Určení sazby daně	54
4.4.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z energetických nápojů	55
4.5 Spotřební daň ze zmrzliny	56
4.5.1 Určení sazby daně	56
4.5.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně ze zmrzliny	57
4.6 Analýza dopadu zavedení netradičních spotřebních daní v ČR	58
4.6.1 Výnosy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní	58
4.6.2 Vliv netradičních spotřebních daní na význam celkových spotřebních daní v ČR	61
4.6.3 Vliv netradičních spotřebních daní na daňové výdaje obyvatel ČR	62
4.7 Dílčí závěr	64
5. Závěr	66
Seznam použité literatury	68
Seznam zkratk	71
Seznam tabulek a grafů	
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Spotřební daně jsou důležitou součástí daňových systémů všech vyspělých zemí. Společně s dalšími daněmi hrají významnou roli v naplňování státních rozpočtů penězi. Spotřební daně ale mají jednu specifickou vlastnost, která je od ostatních daní odlišuje. Tato vlastnost se projevuje v tom, že se uvalují na produkty, které mohou být různým způsobem škodlivé a proto je snaha o omezení spotřeby takových produktů. Mezi tradiční spotřební daně, které se běžně vyskytují v daňových systémech zemí, patří daň z tabákových výrobků, alkoholických nápojů a energetických produktů. Tyto spotřební daně se uplatňují již celou řadu let a postihují lidskému zdraví škodlivé výrobky, jejichž spotřeba je u lidstva nejrozšířenější. V současné době se objevily některé další výrobky, u kterých by stálo za zvážení zavedení spotřební daně. Škodlivost takovýchto výrobků sice není na tak vysoké úrovni, jako je například u alkoholu nebo tabákových výrobků, ale určitá míra ohrožení lidského zdraví zde existuje především u nadměrné konzumace. Jsou zde myšleny především některé potraviny s vysokým obsahem cukru. Není mnoho zemí, které by se odhodlaly takové potraviny zatížit daní, proto jsou tyto spotřební daně nazvány jako netradiční.

Cílem diplomové práce je analýza možných důsledků, které by sebou přineslo zavedení netradičních spotřebních daní do daňové soustavy České republiky.

Práce se dělí do tří hlavních částí. V první části bude vysvětleno, co je to daň a jak se daně během historie vyvíjely až do současné doby. Bude následovat výčet kritérií, podle kterých je možné rozdělit daně do různých skupin. V závěrečné části kapitoly budou vymezeny tradiční a také netradiční spotřební daně.

Ve druhé části budou uvedeny veškeré spotřební daně, které se uplatňují v České republice. Postupně budou popsány spotřební daně, rozdělené podle jednotlivých produktů. Součástí popisu bude charakteristika zdaňovaných produktů, vymezení předmětů daní, výčet sazeb, které se u daní aplikují a také zde bude zahrnuta harmonizace spotřebních daní v rámci předpisů Evropské unie. U některých daní bude navíc uvedena komparace českých sazeb se všemi sazbami v ostatních členských zemích EU. V závěru kapitoly se bude nechat analýza, která v grafickém vyobrazení přiblíží různá hlediska, pomocí nichž lze lépe ukázat a pochopit význam spotřebních daní pro státní rozpočet České republiky, který bude následně porovnán v mezinárodním měřítku, ale také důsledky spotřebních daní pro občany země.

Poslední část bude zaměřena na netradiční spotřební daně. Konkrétně na zkoumání dopadu zavedení netradičních spotřebních daní do daňové soustavy České republiky. Spotřební daně z netradičních produktů budou převzaty z ostatních členských zemí Evropské unie, ve kterých se tyto daně uplatňují. V této kapitole bude blíže zaostřeno na pět produktů, ze kterých by se spotřební daně mohly vybírat. Budou to káva, čokoláda, sladké limonády, energetické nápoje a zmrzlina. Daně budou převzaty a pomocí měnových kurzů a indexu parity kupní síly převedeny na ekonomické podmínky ČR. Následně budou odvozeny dodatečné výnosy státního rozpočtu a dopady na zdražení jednotlivých produktů vlivem zavedení netradičních spotřebních daní. Také v této poslední části se objeví analýza, ve které bude ukázáno, jaké dopady by měly nově zavedené spotřební daně na ekonomiku ČR a její obyvatele. Veškeré výpočty v této části budou vztaženy k roku 2012. Součástí analýzy budou totiž údaje, které byly zjistitelné pouze do roku 2012. Pro propočty budou tedy všechna potřebná data, jako například kurzy měn, indexy PPS, spotřeba produktů atd., převzata z roku 2012.

Práce se nebude zabývat konkrétní podobou netradičních spotřebních daní, v jaké jsou uplatňovány v jednotlivých členských zemích EU, ze kterých budou tyto daně převzaty pro analýzu v ekonomických podmínkách České republiky. Také tradiční spotřební daně budou více přiblíženy pouze u ČR. Podoba spotřebních daní v zemích EU taktéž není náplní této práce.

V práci budou využity metody popisu, analýzy, srovnání a praktické aplikace. Metoda popisu bude použita především v teoretické části. V praktické části práce bude využito dalších tří uvedených metod, analýzy, srovnání a praktické aplikace.

Práce vychází ze stavu legislativy ke dni 31.12.2014 a byla dána k vazbě dne 6.4.2015.

2. Charakteristika daní a jejich historický vývoj

Obsah úvodní kapitoly nabízí seznámení s pojmem daň a také se způsoby, jakými se na daně pohlíželo v různých obdobích druhého tisíciletí. Následně je přiblížena historie daní od otrokářské společnosti až po současnou dobu. Daně se mohou dělit podle mnoha kritérií a právě tato rozdělení jsou další součástí textu, který je zaměřen na teoretické vymezení daní. Jelikož jsou podstatou celé práce spotřební daně, zaměřuje se větší pozornost v kapitole právě na ně a to v podobě vymezení spotřebních daní tradičních, které se běžně uplatňují v zákonech členských zemí Evropské unie, tak také těch netradičních, jejichž výskyt v daňových soustavách není zrovna častý.

2.1 Definice daně

Jak plynul čas, vyvíjel se i pohled lidí na daně. V dalším textu je uvedeno několik definic, které postupem času vysvětlovaly, co to pojem daň vlastně znamená.

- **13. století** – Tomáš Akvinský charakterizoval daň jako „dovolenou loupež, která zatěžuje-li poplatníka neúměrně, stává se hříchem“;
- **16. - 17. století** – Thomas Hobbes definoval daň jako „cenu za vykoupení míru a cenu za ochranu života“;
- **18. století** – Mc Culloch ji popsal jako „pojistnou prémii na docílení ochrany sociálního pořádku“;
- **19. století** – John Stuart Mill vysvětloval daň jako „zlo či povinnou oběť k uspokojování kolektivních potřeb“. [27]

V současnosti popisují definice daň nejčastěji jako povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomickému subjektu.

Úkolem daní je získat příjmy do veřejných rozpočtů odnětím části příjmů soukromého sektoru. Veřejnými rozpočty zde není myšlen pouze státní rozpočet, ale také například rozpočty obcí, krajů apod. Ze zákonů jednotlivých států EU má každá osoba povinnost odvádět daně. Daně vybírají státní instituce. Pro daně je charakteristické, že splněním daňové povinnosti nevzniká poplatníkovi nárok na konkrétním plnění ze strany státu. [6]

2.2 Historie daní

Drtivá většina populace ví, co jsou to daně a jakou mají podobu v současném,

ekonomicky velice vyspělém světě. Ovšem mnoho lidí netuší, jak dlouhou dobu se tyto povinné platby odváděné státu modelovaly. Jejich vývoj započal již v časech starověkého Řecka a Říma. A právě od tohoto období až do současnosti je v následujícím textu popsána historie daní.

2.2.1 Otrokářská společnost

V otrokářské společnosti nehrály daně nijak významnou roli. Panovníci se spoléhali při naplňování státní pokladny především na válečné kořisti a jiné nedaňové příjmy. Výnosy z daní tak byly pouze příležitostným zdrojem, který byl navíc vybírán v naturální podobě.

Antický stát nepotřeboval na státní správu nijak velké finance, protože řada funkcí bylo čestných. Objevovaly se zde daně v podobě jednorázové dávky z pozemků nebo z hlavy.

Ve starém Egyptě byly daně vybírány především v naturáliích. Postupem času byl však tento výnos převeden na platební styk, protože bylo zapotřebí určit, jakou hodnotu naturálie mají. Zde se daně vybíraly především z půdy nebo živnostenských výrobků.

Ve starém Řecku měly daně z počátku pouze dobrovolný charakter. V pozdějším vývoji státu se však objevily pozemkové daně, které již byly placeny většinou každoročně a dosahovaly až 20 % výnosu z pozemku. Dalšími příjmy do státní pokladny byly v této oblasti poplatek z držení dobytka, z vlastnictví otroka, za narození syna nebo poplatek domovní.

V Antickém Římě se panovník při hospodaření spoléhal především na válečné kořisti. Určitý typ daně byl vybírán od vlastníků domů a půdy dobitých a okupovaných území. Tento poplatek měl zabezpečit vlastníkům využívání vlastního majetku. Mnohdy však byl jejich majetek zabaven, aniž by lidé měli možnost se takto vykoupit. Domy a půda tak spadaly do státní správy a obyvatelé byli ze svých domovů vyhnáni. [6]

2.2.2 Feudální společnost

Stejně jako v otrokářské společnosti i v tomto období byly potřeby feudálního státu pouze nepatrné. Daně se vybíraly převážně pro potřeby panovníka. Zvýšený výběr prostředků byl praktikován pouze ve chvílích, kdy se blížilo válečné tažení nebo pro potřeby při obraně státu. Postupem času vznikaly nové typy daní, které měly peněžní charakter a vybíraly se již v pravidelnějších intervalech.

- **Regály** – poplatky za možnost využívání práv, které patřily pouze panovníkovi. Patřilo zde právo lovu, těžby, vaření piva nebo ražení mincí. Do státní pokladny plynuly i příjmy ze soudnictví.
- **Domény** – naturální odvody z využívání lesních a zemědělských pozemků, které patřily

panovníkovi.

- **Kontribuce** – předchůdkyně přímých daní. Byly vybírány z majetku, výnosu a z hlavy.
- **Akcízy** – první forma nepřímých daní. Poplatky byly odváděny ze zboží, které se prodávalo na tržištích nebo na cestách, které na tržiště vedly. Akcízy se vyskytovaly ve dvou formách. Jako spotřební daň ze zboží v oběhu, jejíž výše se řídila množstvím nebo stanovenou užitnou hodnotou (tj. akcíz z dobytka, piva, vína, nápojů, soli, vlny atd.). Druhou formou akcízu byl poplatek za právní převedení zboží na jinou osobu. Pokud byl převod vícenásobný, odvedení poplatku se opakovalo.

V tomto období vznikla také nová profese daňového pachtýře, který po získání licence od panovníka vybíral daně. [6]

2.2.3 Období liberalismu

V tomto období výrazně vzrostla úloha státu, který kvůli vyššímu počtu oblastí, do kterých zasahuje, potřebuje využívat větší množství peněžních prostředků. Zvýšilo se tak daňové zatížení obyvatelstva, odvod daně se stal pravidelným a začal být povinným pro všechny ekonomické subjekty. Daňové výnosy se staly hlavním zdrojem státních rozpočtů. Z kontribucí a akcízů se staly první daňové soustavy přímých a nepřímých daní. [6]

2.2.4 Přelom 19. a 20. století

V tomto období stát zcela převzal garanci minimální úrovně vzdělání, ochrany zdraví a zabezpečování přerozdělovacích procesů. Potřeba státních příjmů v podobě daní tak stále rostla. Uskutečnily se rozsáhlé daňové reformy jejichž výsledek je následující:

- daňový výnos je určován podle skutečného stavu, nikoliv podle vnějších znaků (výměry pozemků);
- běžným dokumentem, na jehož základě je daň vybírána, se stává daňové přiznání;
- clo je uvaleno převážně na dovoz;
- běžně se uplatňuje progresivní sazba daně.

Spotřební daně se již nevybírají u nezbytných statků, ale převážně pouze u cigaret, petroleje, lihu, kaka, čaje a cukru. [6]

2.2.5 Období mezi světovými válkami

Taktéž v tomto období byl pozorován růst daňového zatížení obyvatel, které ve vyspělých zemích dosahovalo 30 % hrubého domácího produktu. Vyšší příjmy státních rozpočtů byly

nutné pro obnovu ekonomiky. Spotřební daně se začaly opět uvalovat na nezbytné zboží. Ve většině zemí byly zavedeny válečné daně a tzv. majetkovými daněmi byli zatíženi nejbohatší obyvatelé. Postupem času se daně ještě zvýšily kvůli přípravě na novou válku. [6]

2.2.6 Období po 2. světové válce

Ve 40. až 60. letech byl kladen důraz na stabilizační funkci daní. Daňové zatížení neustále roste a v mnoha státech se vyšplhalo až na hranici 50 % HDP. V některých státech byly navýšeny mezní progresivní sazby až k devadesáti procentním bodům (severní Evropa, USA). Započala snaha o harmonizaci daní na nadnárodní úrovni a ve všech zemích Evropského hospodářského společenství byla zavedena daň z přidané hodnoty.

V 70. až 90. letech se prosazovala politika stimulace nabídky, což vedlo ke snižování daní a tím pádem i ke snižování daňové zátěže obyvatelstva. Nepřímé daně začaly hrát větší roli a jejich podíl na celkových příjmech z daní vzrostl.

V současnosti pokračuje trend zvyšování poměru nepřímých daní na celkových daňových výnosech. U přímých daní většinou nepřesahuje daňová sazba uplatňovaná při zdanění zisku společností nejvyšší sazbu ze zdanění příjmů jednotlivců. [6]

2.2 Funkce daní

Peněžní prostředky v podobě daní nejsou vybírány jen tak pro vlastní potřebu státních příslušníků. Celý proces výběru daní má své specifické funkce. Tři prvořadé funkce jsou zde popsány:

- **Alokační funkce** – vláda vybírá peníze v podobě daní a využívá je pro své vlastní účely. Takto nabyté prostředky využívá k financování sektorů, na které stát přímo dohlíží a zodpovídá za ně, jako je například obrana státu, školství, policie, zdravotnictví apod.
- **Redistribuční funkce** – tato funkce má zabránit velkým rozdílům v bohatství obyvatel. Bohatším poplatníkům je odebrán větší objem finančních prostředků, než je tomu u chudých lidí. Lidem, kteří mají nízké příjmy, jsou z těchto zdrojů vypláceny sociální dávky a tím se snižuje rozdíl v bohatství obyvatelstva.
- **Stabilizační funkce** – tím, že se v období kdy je ekonomika státu v rozmachu vybírá více peněz na daních a naopak když je v útlumu, příjem státní pokladny klesá, je zajištěno zmírňování cyklických vlivů na ekonomiku. V ekonomickém růstu je totiž z ekonomiky odčerpáván větší objem peněz a to zabraňuje nekontrolovanému velkému růstu ekonomiky, který by mohl dospět až k tzv. přehřátí. V opačném případě, když se ekonomika vyskytne v recesi, je pomocí daní odčerpáváno méně peněžních prostředků,

než je tomu v ekonomickém růstu. Zabráni se tak ještě většímu úpadku, než který v dané době nastal. [2]

2.3 Klasifikace daní

Kritérii, podle kterých se daně dají klasifikovat, je celá řada. V následující části textu jsou proto uvedeny pouze základní kritéria, podle kterých se daně třídí nejčastěji:

a) Členění dle jejich vazby na důchod poplatníka:

- **Přímé daně** – vyměřují se na základě důchodu, který poplatník obdrží například za práci v zaměstnání nebo z majetku, který má ve vlastnictví. Přihlížejí k majetkové a důchodové situaci zdaňované osoby, ta je navíc schopna si odváděnou daň sama vypočíst.
- **Nepřímé daně** – nepřímými se daně nazývají, protože jsou obsaženy v konečných cenách zboží, služeb, převodů a pronájmů. Není proto na první pohled zjevné, jak vysoká daň je z jednotlivého zboží odváděna. Rozhodujícím okamžikem zdanění se stává samotný nákup nebo spotřeba komodity. Nepřímé daně nezohledňují majetkovou ani důchodovou situaci poplatníka. [2]

b) Členění dle subjektu daně:

- **jednotlivec** – daň odvádí individuální fyzická osoba pouze sama za sebe;
- **domácnost** – daň se odvádí za domácnost jako celek;
- **oba manželé** – daňovými poplatníky jsou zde manželé, kteří žijí ve společné domácnosti. Základ daně manželů se zde sečte a rozdělí na poloviny. Oba manželé tak odvádí shodnou výši daně. Této formě odvodu daně se říká manželský splitting;
- **všichni členové domácnosti** – podobná verze placení daní jako je tomu u manželského splittingu, zde se ovšem dělí základ daně mezi všechny členy, kteří žijí v jedné domácnosti. Tento způsob odvodu daně se nazývá plný splitting;
- **firma** – nejen fyzické osoby, ale také osoby právnické musí odvádět daně ze své ekonomické činnosti do státního rozpočtu. [6]

c) Členění dle respektování příjmových poměrů poplatníka:

- **daně osobní** – vyměřují se na základně osobního příjmů poplatníka nebo příjmů z podnikání. Odrážejí také schopnost poplatníka tyto daně odvádět;
- **in rem** – odvádí se z titulu vlastnictví či nabytí určitého majetku, nákupu a nebo spotřeby

zboží a služeb. Tyto daně nejsou závislé na příjmech poplatníka. Patří mezi ně majetkové daně a daň z přidané hodnoty. [6]

d) Členění dle objektu daně:

- **důchodové** – daň odváděná z příjmů poplatníků (zisk, mzda, renta, úrok);
- **výnosové** – jejich výše se odvíjí od výnosů ekonomických subjektů;
- **majetkové** – poplatníci odvádí daně z hmotného a nehmotného majetku, který vlastní nebo nabývají;
- **z hlavy** – tuto daň by poplatník platil z titulu samotné své existence, protože už pouhé narození člověka je zde příčinou k placení daní, jejichž placení se nedá nijak vyhnout;
- **obratové daně** – právnické osoby odvádí daně z obratu, který vykází během určitého období své ekonomické činnosti;
- **spotřební** – daň je uvalena na určité zboží, které je svým způsobem škodlivé pro společnost a je zde proto snaha o omezení spotřeby tohoto zboží díky zavedení spotřební dani. [6]

e) Členění dle stanovení hodnoty daně vzhledem k daňovému základu:

- **jednotkové** – stanoveny dle množství jednotek daňového základu. Jsou typické pro spotřební daně;
- **ad valorem** – stanoveny jako procento ze základu daně, který je vyjádřen v peněžních jednotkách. [2]

f) Členění dle stupně progresu:

- **progresivní** – s růstem důchodu dochází k růstu míry jeho zdanění. Tedy čím více si fyzická nebo právnická osoba vydělá, tím vyšší část svého důchodu musí na daních odvést. Většinou jsou stanoveny tarifní pásma do nichž poplatníci spadají a každému pásmu je přiřazena procentní sazba daně, podle níž se vypočítá celková odváděná daň;
- **proporcionální** – s růstem důchodu se nemění jeho míra zdanění. Ať už zdaňovaný subjekt vykáže příjem v jakékoliv výši, vždy se z částky odvede do státní pokladny stejná procentní výše;
- **regresivní** – průměrná daňová zátěž klesá s růstem důchodu poplatníka. Zde jde o přesně opačný princip, než je popsán u progresu. Čím vyšší je základ daně, tím menší část z příjmů se nakonec odvádí v podobě daně. [6]

g) Členění dle stupně účelovosti použití jejích výnosů:

- *účelové daně* – výnos z daní je vynaložený za určitým účelem;
- *neúčelové daně* – není stanoveno, do které oblasti bude výnos z daně investován. [2]

2.4 Vymezení spotřebních daní

Daňová soustava České republiky se skládá celkem z deseti různých daní. Mezi přímé daně se řadí daň z příjmů právnických a fyzických osob, dále daň z nemovitosti, dědická, darovací, z převodu nemovitosti a daň silniční. Do daní nepřímých patří daň z přidané hodnoty, daň ekologická a v neposlední řadě má své důležité místo v daňové soustavě ČR také spotřební daň. Z tohoto výčtu daní bude zaostřeno především na daň spotřební, která je blíže popsána v následující části textu. [3]

2.4.1 Základní pojmy

V České republice jsou spotřební daně upraveny v zákoně č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Zde jsou blíže specifikovány spotřební daně, které jsou rozděleny podle jednotlivých produktů, jichž se zdanění týká.

Předmět daně – Předmětem spotřebních daní jsou vybrané výrobky na daňovém území Evropské unie vyrobené nebo na daňové území Evropské unie dovezené. Mezi tyto vybrané výrobky patří především produkty určené ke konzumaci obyvatel, jako jsou tabákové výrobky, pivo, líh, víno a meziproducty. Dalším okruhem produktů, které podléhají spotřební dani jsou minerální oleje. Mimo uvedené spotřební daně existují v české daňové soustavě ještě energetické nebo-li také ekologické daně. Zde se zdanění týká zemního plynu a některých dalších plynů, elektřiny a pevných paliv. Ačkoliv jsou daně z těchto produktů nazývány jako energetické, mohou se také zahrnovat do daní spotřebních.

Vznik daňové povinnosti – Daňová povinnost vzniká výrobou vybraných výrobků na daňovém území Evropské unie nebo dovozem vybraných výrobků na daňové území EU.

Daňové území – daňovým územím České republiky se rozumí území České republiky. Daňovým územím Evropské unie se rozumí území stanovené směrnicí Rady 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní.

Plátce daně – Plátcem je právnická nebo fyzická osoba, již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit nebo osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem či výrobcem, již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit v souvislosti s uvedením vybraných výrobků do volného daňového oběhu, nebo v souvislosti se ztrátou nebo znehodnocením vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně.

Daňový sklad – Prostorově ohraničené místo na daňovém území České republiky, ve kterém provozovatel daňového skladu vybrané výrobky vyrábí, zpracovává, skladuje, přijímá nebo odesílá.

Oprávněný příjemce – Právnická nebo fyzická osoba, která není provozovatelem daňového skladu v místě, kde v rámci podnikatelské činnosti na základě povolení jednorázově nebo opakovaně přijímá vybrané výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně dopravované z jiného členského státu.

Oprávněný odesílatel – Právnická nebo fyzická osoba, která dopravuje vybrané výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně z místa dovozu do daňového skladu, oprávněnému příjemci v jiném členském státě nebo do místa vývozu v jiném členském státě.

Podmíněné osvobození do daně – Odklad povinnosti přiznat, vyměřit a zaplatit daň do dne uvedení vybraných výrobků do volného daňového oběhu.

Výpočet daně – Daň se vypočte jako součin základu daně a sazby daně stanovené pro příslušný výrobek, který je spotřební daní zatížen.

Zdaňovací období – Zdaňovacím obdobím pro vybrané výrobky s výjimkou dovážených vybraných výrobků je kalendářní měsíc. [3]

2.4.2 Harmonizace spotřebních daní

S tím, jak se ve druhé polovině 20. století postupně zblížovaly trhy jednotlivých členských zemí Evropské unie a odbourávaly se veškeré překážky volného obchodu mezi těmito zeměmi, vyvstal, mimo jiné, také problém harmonizace spotřebních daní. Pokud by se tyto daně nesladily na jednotnou úroveň, docházelo by k narušování hospodářské soutěže

vlivem rozdílné daňové zátěže v jednotlivých zemích a to je proti principům volného obchodu.

Prvotním problémem bylo stanovení okruhu zboží, které bude spotřební dani podléhat. Před harmonizací totiž v členských státech existovaly rozdílné palety zboží, které se spotřební dani podrobovaly a systémy zdaňování byly rovněž různorodé. Proto vznikla Směrnice 72/43/EHS, která stanovila povinnost členských států přijmout systém akcízů, jejichž předmětem jsou minerální oleje, lihoviny, pivo, víno a tabák. Všechny ostatní akcízy měly být zrušeny až na výjimky, které nepodléhají hraničním kontrolám nebo nevyžadují dodatečné náklady mezinárodního obchodu. V oblasti spotřebních daní byl zaveden princip zdaňování podle země určení. Výrobek je tedy zdaňován v zemi spotřeby příslušnými národními sazbami daně. Dovozci jsou povinni odvést daň dle sazeb své země.

Milníkem v harmonizaci spotřebních daní bylo zavedení jednotného trhu dne 1. 1. 1993, kdy vešla v platnost Směrnice 92/12/EHS. Směrnice stanovila obecný režim pro výběr daně, upravila výrobu, zpracování, přepravu a držení výrobků podléhajících spotřební dani a zavedla také autorizované daňové sklady, mezi kterými se mohou akcízované výrobky pohybovat po celém území Evropského společenství bez povinnosti platit daň. Tato směrnice byla nahrazena novou směrnicí v roce 2010. [7]

Dne 1. 4. 2010 začala platit Směrnice Rady 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, které jsou přímo nebo nepřímo ukládány na spotřebu následujícího zboží:

- alkohol a alkoholické nápoje;
- tabákové výrobky;
- energetické produkty a elektřina.

Členským zemím je rovněž povoleno z těchto produktů, podléhajících spotřební dani, vybírat ze zvláštních důvodů i další nepřímé daně, pokud splňují pravidla Společenství platná pro spotřební daně.

V uvedené směrnici je také uvedeno, že členské státy mohou vybírat daně z výrobků jiných, než zboží podléhajících spotřební dani a z poskytnutí služeb, včetně těch, které se týkají zboží podléhajících spotřební dani, jestliže tyto daně nemají povahu obrátových daní. Výběr těchto daní ovšem nesmí vést k formalitám při přechodu přes hranice v rámci obchodu mezi členskými státy. V této diplomové práci jsou všechny tyto ostatní daně nazvané jako netradiční spotřební daně. [31]

2.4.3 Vymezení netradičních spotřebních daní

Jak již bylo uvedeno, z textu Směrnice Rady 2008/118/ES je členským státům Evropské unie umožněno vybírat netradiční spotřební daně, které zatěžují jiné produkty, než klasické spotřební daně. Pro ilustraci jsou uvedeny některé produkty, které se těmito netradičními spotřebními daněmi dají zatížit a také státy, ve kterých jsou nebo byly tyto daně praktikovány.

- káva (Belgie, Bulharsko, Dánsko, Lotyšsko, Rumunsko);
- zmrzlina (Dánsko, Finsko);
- čokoláda (Dánsko);
- sladkosti (Dánsko, Finsko);
- sladké nealkoholické nápoje (Belgie, Dánsko, Finsko, Lotyšsko);
- nezdravé potraviny všeobecně (Maďarsko). [16]

Z výčtu produktů lze usoudit, že netradiční spotřební daně jsou uvalovány především na potraviny, jejichž zvýšená konzumace může vést ke zdravotním problémům obyvatelstva, především obezitě a jejím dalším následkům. Zdaněním těchto produktů se vlády jednotlivých států snaží o omezení spotřeby a získání dodatečných finančních prostředků, které scházejí například ve zdravotnictví.

2.5 Dílčí závěr

Z textu kapitoly je zřejmé, že jsou v České republice spotřební daně ošetřeny nejen českými zákony, ale taky směrnicemi Evropské unie. V zemi se uplatňují pouze spotřební daně z tradičních produktů, které jsou právě směrnicemi EU stanoveny pro všechny členské země. V ČR se vládní představitelé dosud nenechali inspirovat některými svými kolegy z jiných členských států a žádné tzv. netradiční spotřební daně do daňové soustavy zatím nezavedli.

3. Analýza spotřebních daní v ČR a jejich komparace se státy EU

Třetí kapitola má za úkol přiblížit spotřební daně, které jsou zavedeny v České republice. V členění na spotřební daně z jednotlivých produktů je uvedeno, co se podle českého zákona vymezuje jako předmět daně, jaké sazby se aplikují pro výpočet celkové daně, co nařizují směrnice EU v oblasti harmonizace spotřebních daní a nakonec také porovnání jednotlivých sazeb daně mezi členskými státy EU. V závěrečné části této kapitoly je provedena komparace spotřebních daní ČR s těmi, které platí v zemích Evropské unie.

3.1 Daň z lihu

Lih nebo-li ethanol je bezbarvá kapalina, která se stala základní součástí alkoholických nápojů. Alkoholické nápoje v různé míře působí na lidský organizmus. V menších dávkách ethanol krátkodobě způsobuje pocit uvolnění a euforii, ve větších pak ztrátu koordinace pohybů těla, útlum rozumových schopností, sníženou vnímavost a také deprese. Lih se připravuje z jednoduchých cukrů pomocí alkoholového kvašení, kdy se nechávají působit různé druhy kvasinek. Kvalita získaného produktu závisí na výchozí surovině. Ethanol se ovšem nevyužívá pouze k výrobě alkoholických nápojů. Jeho upotřebení je daleko rozmanitější a rozsáhlejší. Svůj význam má tento produkt například ve zdravotnictví, kde se využívá k přípravě některých medikamentů a také k dezinfekci poraněné kůže. V oblasti kosmetiky se uplatňuje k výrobě voňavek nebo se vyskytuje v čistících prostředcích. Při nakládání s ethanolem nebo s výrobky, které jej obsahují, se musí dbát na zvýšenou opatrnost, neboť se tato látka dá snadno zapálit a je proto klasifikována jako hořlavina 1. třídy.

3.1.1 Předmět daně

Zákon o spotřebních daních platný v ČR ukládá povinnost zdanit lih, včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením, který je obsažený v jakýchkoliv výrobcích, pokud lih v nich obsažený převyší hladinu 1,2 % objemových alkoholu. Dále zdanění podléhá lih obsažený ve výrobcích uvedených pod kódy nomenklatury 2204¹, 2205², 2206³, přesáhne-li celkový objem lihu v těchto výrobcích 22 % objemových ethanolu. Naopak lih, který byl již

1 Víno z čerstvých hroznů, včetně vína obohaceného alkoholem a vinný mošt.

2 Vermut a ostatní víno z čerstvých hroznů připravené pomocí aromatických bylin nebo jiných aromatických látek.

3 Ostatní kvašené (fermentované) nápoje (například jablečné víno, hruškové víno, medovina); směsi kvašených (fermentovaných) nápojů a směsi kvašených (fermentovaných) nápojů s nealkoholickými nápoji.

jednou zdaněn a pokud u něj nebylo uplatněno vrácení daně, již zdanění, až na výjimky, nepodléhá.

Dnů, kdy vzniká povinnost daň z lihu přiznat a zaplatit u výše uvedených produktů, je více. Zákon stanoví jako rozhodující dny tyto:

- den, ve kterém je zjištěno, že byly překročeny stanovené normy ztrát lihu při výměně a oběhu lihu;
- pokud byl z jakéhokoli důvodu neoprávněně odejmut líc z výrobního procesu, ze zásob a nebo při jeho přepravě, pak je nutné daň přiznat ke dni, kdy byla zjištěna tato neoprávněná manipulace s lihem.
- den zjištění neoprávněné regenerace lihu⁴;
- den nabytí, prodeje či zjištění nezdaněného lihu nebo jeho výroby, pokud výrobce neměl oprávnění provozovat živnost;
- je-li zamýšleno ukončení činnosti právnické nebo fyzické osoby, stanoví se přiznání daně na den předcházejícímu dni podáním žádosti o výmaz z obchodního rejstříku nebo zrušení živnostenského oprávnění. Daňová povinnost se pak týká všech zákonem vymezených výrobků obsahujících líc, které zanikající osoba vlastní.

Nastane-li některá z uvedených situací, je potřeba zjistit z jakého množství lihu se má daň vlastně odvést. Zákon stanovuje pravidlo, že se zdaňovaná surovina musí při kvantifikaci nacházet ve stavu, kdy má teplotu 20 stupňů Celsia. Celkové množství se pak vyjadřuje v hektolitrech čistého ethanolu. [3]

3.1.2 Sazba daně

Na veškerý líc, který je nutné podrobit zdanění, se aplikuje jednotná sazba daně a to ve výši 28 500 Kč/hl ethanolu. Výjimku tvoří pouze líc, který je obsažený v ovocných destilátech z pěstelského pálení, v množství nepřesahujícím u jednoho pěstitele za jedno pěstelské období 30 litrů ethanolu. V tomto případě se zdaňovací sazba pohybuje na hodnotě 14 300 Kč/hl ethanolu. [3]

4 Regenerace lihu je zušlechtilskou operací, jejíž výsledkem je znovuzískání lihu ze znehodnocených produktů obsahujících líc.

3.1.3 Harmonizace daně z lihu s předpisy EU

Všechny členské státy Evropské unie mají za povinnost řídit se v oblasti spotřebních daní podle předpisů, které vydaly orgány EU. Konkrétně v otázce spotřební daně z lihu byla vytvořena směrnice 92/83/EHS, která vešla v platnost dne 19. října 1992. Tato směrnice upravuje především předmět a výpočet daně, jejichž vymezení je totožné s tím, které bylo popsáno již v předchozím textu o české spotřební dani z lihu. To značí fakt, že české zákony jsou opravdu v souladu s předpisy EU.

Ve směrnici se dále uvádí, že členské státy mají možnost stanovit snížené sazby daně na líh vyrobený malými lihovary. Tyto snížené daně se mohou uplatnit pouze u lihovarů, které nevyprodukují více než 10 hektolitřů ethanolu ročně. Snížená sazba zároveň nesmí být snížena o více než 50 % pod základní vnitrostátní sazbu spotřební daně. Musí být zabezpečeno, že stejné podmínky budou mít jak místní malé lihovary daného členského státu, tak také malé lihovary dovážející lihové produkty a přitom sídlící v jiném členském státě.

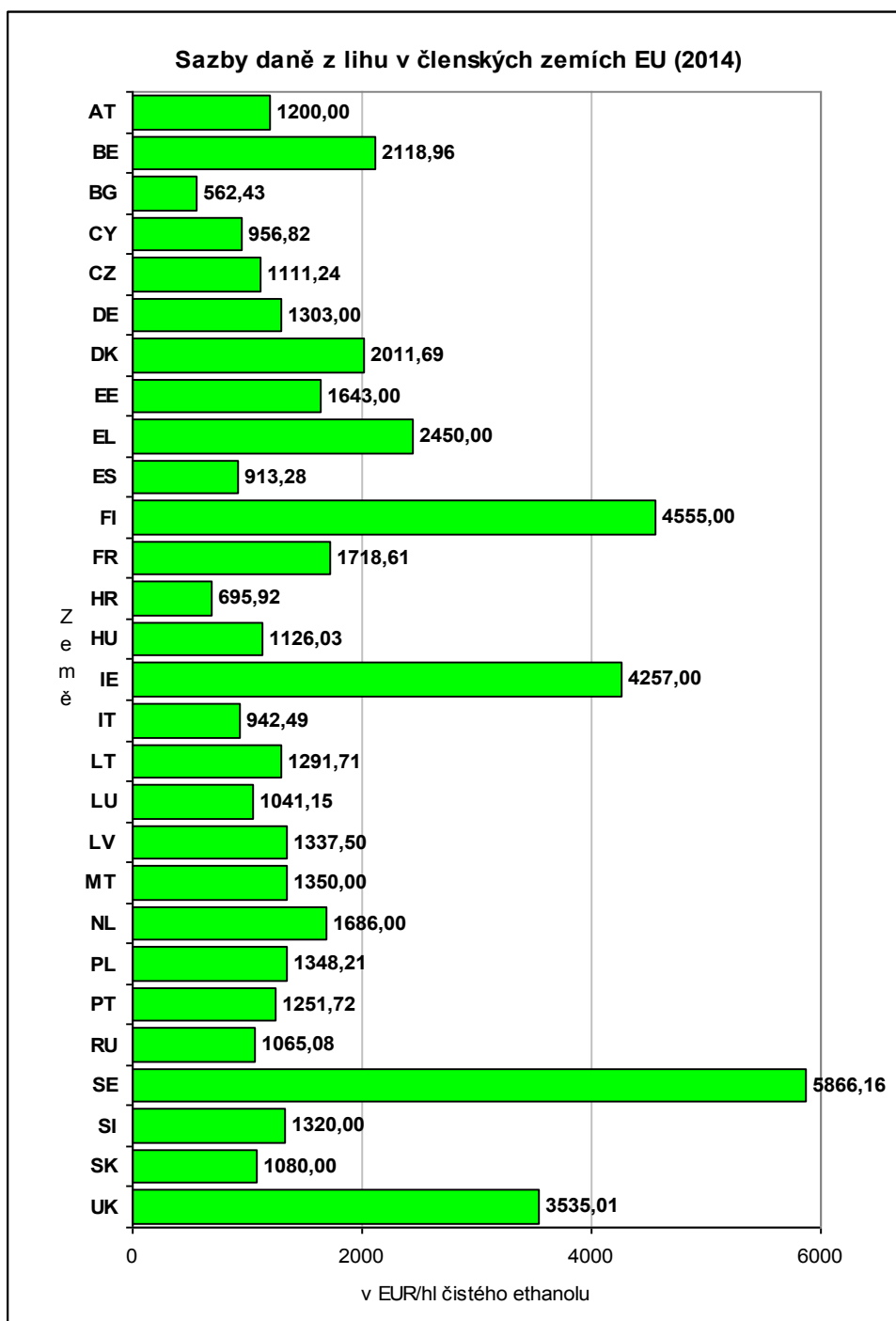
Existují i konkrétní výjimky u alkoholických nápojů, u kterých je možné za určitých podmínek zavést sníženou sazbu daně. Jedná se o francouzský rum a o řecké anýzem ochucené lihovinové nápoje. [29]

3.1.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU

Směrnice 92/83/EHS určuje minimální sazbu daně, která může být uplatněna v rámci spotřební daně z lihu, ve výši 550 EUR/hl čistého alkoholu. Vlády členských zemí tak mohou do svých národních zákonů ustanovit jakoukoliv výši daně, která nesmí být nižší, než minimum stanovené orgány EU. Pokud se změní kurz měny dané země vůči euru na takovou hodnotu, která by znamenala, že přepočtená sazba spotřební daně v zemi bude odpovídat nižší hodnotě, než je minimální stanovená hranice od EU, musí být stanovena nová vyšší sazba daně.

V jaké míře je tato daň stanovena v jednotlivých členských zemích, ukazuje graf číslo 3.1.

Graf 3.1 - Sazby daně z lihu v členských zemích



Zdroj: Vlastní zpracování podle [13]

Vůbec nejvyšší sazba daně, která se v rámci zemí EU uplatňuje, je ve Švédsku. V tomto severském státě přesahuje sazba daně více než desetkrát minimální hranici stanovenou Evropskou unií. Druhá nejvyšší sazba daně z lihu je stanovena v sousedním státu Švédska a to ve Finsku. Zde se sazba pohybuje ve výši 4 555 EUR za hektolitr čistého lihu, což dělá v porovnání s prvním místem rozdíl přesahující 1 500 EUR. V závěsu za těmito dvěma

skandinávskými zeměmi jsou Irsko, Velká Británie a Řecko.

Naopak nejmenší měrou se čistý líh zdaňuje v Bulharsku, ve kterém se sazba pohybuje zhruba o 12,5 EUR nad minimální hranici určenou Evropskou unií. Druhá nejnižší sazba se aplikuje při zdanění lihu u nejnovějšího člena EU, kterým je Chorvatsko. Zde se odvádí 695,92 EUR za hektolitr produktu. Mezi pět států s nejnižší sazbou daně z lihu lze dále zařadit také Španělsko, Itálii a Kypr.

V České republice se zdanění pohybuje na částce 1 111,24 EUR/hl, což znamená devátou nejnižší sazbu daně v rámci členských zemí EU. V porovnání s průměrem vypočteným pro celou Evropskou unii, který se pohybuje na hodnotě 1776,36 EUR za hektolitr čistého lihu, je sazba daně v ČR přibližně o 650 EUR nižší.

3.2 Daň z piva

Pivo je kvašený alkoholický nápoj charakteristicky nahořklé chuti, vyráběný za pomoci pivovarských kvasinek z vody, chmele a obilného sladu. Ačkoliv se jedná o produkt s relativně malým obsahem alkoholu, přesto se pivo řadí mezi alkoholické nápoje. Pivo má v menším přiměřeném množství příznivé účinky na lidský organismus. Ovšem při konzumaci vyššího množství převažují nad prospěšnými látkami spíše negativní účinky alkoholu.

Kdy a kde bylo uvařeno první pivo, je takřka nemožné určit. Podle odhadů by to mohlo být na území tehdejší Mezopotámie někdy v 7. tisíciletí př. n. l. V dnešní době je pivo rozšířeno téměř po celém světě a těší se vysoké oblíbenosti a konzumaci. Vaří se ve velkých pivovarnických společnostech, ale také v malých, někdy až rodinných, pivovarech. Proto je na trhu k dispozici rozmanitá škála druhů piv, které se navzájem odlišují barvou i chutí. [25]

3.2.1 Předmět daně

Do spotřební daně z piva se zahrnují výrobky, které jsou pro účely zákona označeny kódy nomenklatury číslo 2203⁵ a 2206. Konkrétně jsou to výrobky uvedené pod kódem nomenklatury 2203 obsahující více než 0,5 % objemových alkoholu. Dále jsou to směsi, které obsahují produkt popsany v předchozí větě, který je smíchán s nealkoholickými nápoji, uvedené pod kódem nomenklatury 2206, obsahující více než 0,5 % objemových alkoholu. Koncentrace piva se pak vyjadřuje v hmotnostních procentech jako procentní obsah extraktu

5 Pivo ze sladu.

přírodní mladiny⁶.

Daň odvádí pivovary a fyzické osoby, které vyrobí v zařízení určeném pro výrobu domácího piva pro vlastní spotřebu více než 200 litrů piva za kalendářní rok. [3]

3.2.2 Sazba daně

Sazby daně jsou stanoveny za jeden hektolitr vyrobeného piva a každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny. Podle zákona o spotřebních daních se běžně uplatňuje základní sazba, která je stanovena ve výši 32 korun. Vedle této základní sazby je možnost uplatnit také sníženou sazbu daně. Tato snížená sazba je určena pro malé nezávislé pivovary, u nichž se konečná sazba daně určí podle toho, kolik hektolitrů piva vyrobily v jednom kalendářním roce. Za malý nezávislý pivovar se považuje takový pivovar, ve kterém se nevyrobí více než 200 000 hektolitrů piva za rok a není právně ani hospodářsky závislý na jiném pivovaru. Veškeré sazby spotřební daně z piva, které se v ČR mohou uplatnit, jsou uvedeny v tabulce č. 3.1. [3]

Tab. 3.1 - Sazby spotřební daně z piva v ČR

Kód nomenklatury	Sazba daně v Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny (2014)					
	Základní sazba	Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary				
		Velikostní skupina podle výroby v hl ročně				
		do 10 000 včetně	nad 10 000 do 50 000 včetně	nad 50 000 do 100 000 včetně	nad 100 000 do 150 000 včetně	nad 150 000 do 200 000 včetně
2203, 2206	32,00 Kč	16,00 Kč	19,20 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,80 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [3]

3.2.3 Harmonizace daně z piva s předpisy EU

Harmonizace spotřební daně z piva s předpisy Evropské unie se provádí podle směrnice 92/83/EHS. Členské státy EU jsou povinny obsah této směrnice dodržovat a v souladu s ní stanovit předmět daně, sazby daně a další obsažené skutečnosti.

Vymezení předmětu daně je shodné s tím, které je popsáno výše u české spotřební daně z piva. Pro výpočet spotřební daně mají členské státy na výběr ze dvou možností. Buď se daň vypočte podle množství hektolitrů ku stupňům Plato a nebo počtu hektolitrů ku stupňům skutečného obsahu alkoholu. Členské státy si musí vybrat alespoň jeden z těchto způsobů,

6 Obsah všech extraktních látek v mladině před kvašením, především cukrů, které se přemění na alkohol a oxid uhličitý.

podle kterého se bude počítat celková daň.

Směrnice umožňuje uplatňovat sníženou sazbu daně a její diferenci podle množství vyrobeného produktu u jednotlivých malých pivovarů. Musí být ovšem splněny dvě následující podmínky. Snížená sazba se vztáhne pouze na pivovary, které vyrobí méně než 200 000 hektolitrů piva za rok. Zároveň snížené sazby, které mohou klesnout pod hranici minimální sazby, nesmí být sníženy o více než 50 % pod základní vnitrostátní sazbu spotřební daně. Tuto sazbu je nutné uplatňovat shodným způsobem jak u domácích pivovarů, tak také na dovážené pivo z pivovarů sídlících v jiných členských státech. [29]

3.3.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU

Členské země Evropské unie mají na výběr ze dvou možností, jak uplatňovat sazbu spotřební daně z piva. U první varianty se sazba stanoví za hektolitr piva vztaženého ke stupni Plato. Zde stanovuje směrnice EU minimální možnou sazbu daně ve výši 0,748 EUR/hl piva. Druhou možností je určit sazbu daně za hektolitr ke stupni alkoholu. V tomto případě povolují předpisy Evropské unie zvolit sazbu daně na nejnižší hranici 1,870 EUR/hl. V uvedené tabulce číslo 3.2 lze vidět, kterou sazbu jednotlivé státy využívají a na jaké hodnotě se uvedená sazba pohybuje.

Tab. 3.2 - Sazby spotřební daně z piva v zemích EU

Označení státu	Sazba spotřební daně z piva (EUR/hl) v roce 2014	
	hl/stupeň Plato	hl/stupeň alkoholu
AT	2,000	-
BE	1,847	-
BG	0,767	-
CY	-	6,000
CZ	1,248	-
DE	0,787	-
DK	-	7,510
EE	-	6,280
EL	2,600	-
ES	<i>do 11° Plato</i>	7,480
	<i>11° až 15° Plato</i>	9,960
	<i>15° až 19° Plato</i>	13,560
	<i>nad 19° Plato</i>	0,910
FI	-	32,050
FR	-	7,330
HR	-	5,250
HU	-	5,470
IE	-	22,550
IT	2,700	-

Označení státu	Sazba spotřební daně z piva (EUR/hl) v roce 2014	
	hl/stupeň Plato	hl/stupeň alkoholu
LT	-	2,710
LU	0,793	-
LV	-	3,100
MT	1,730	-
NL	<i>do 7° Plato</i>	7,590
	<i>7° až 11° Plato</i>	28,490
	<i>11° až 15° Plato</i>	37,960
	<i>nad 15° Plato</i>	47,480
PL	1,840	-
PT	<i>do 7° Plato</i>	9,430
	<i>7° až 11° Plato</i>	15,060
	<i>11° až 13° Plato</i>	18,860
	<i>13° až 15° Plato</i>	22,610
	<i>nad 15° Plato</i>	26,450
RU	0,874	-
SE	-	20,620
SI	-	12,100
SK	-	3,587
UK	-	23,950

Zdroj: vlastní zpracování podle [13]

Analyzovat všechny hodnoty navzájem nelze, vzhledem k jejich různým kategoriím. K vyhodnocení tabulky se tedy musí přistupovat ve dvou krocích podle toho, jaká sazba daně se v daných státech uplatňuje. Nejprve je pozornost upřena na země, které využívají sazbu určenou na hektolitr ke stupni Plato. Zde se téměř všechny uplatňované sazby drží na docela nízké hranici. Výjimku tvoří Španělsko, Nizozemí a Portugalsko. V těchto státech je sazba daně rozdíferencována na více úrovní podle stupňů Plato a zároveň zde výše sazeb daně z piva až několikanásobně převyšuje sazby v ostatních zemích. Pokud se nevezmou v úvahu tyto tři uvedené země, dá se zkonstatovat, že se Česká republika se svou sazbou 1,248 EUR na hektolitr piva zařazuje k průměru vůči ostatním zemím.

U zemí, ve kterých se sazba daně vztahuje na hektolitry ke stupňům alkoholu, lze spatřit větší rozdíly v sazbách. Bezkonkurenčně nejvíce se z hektolitru piva odvede na dani ve Finsku, naopak nejméně v Lotyšsku.

3.3 Daň z vína a mezproduktů

Víno je oblíbený alkoholický nápoj získávaný kvašením moštu z vinné révy. Plody vinné révy patří ke stěžejní surovině při výrobě vína. Na základě její odrůdy a způsobu jejího zpracování, vzniká rozmanitá nabídka vín, které se navzájem odlišují svou kvalitou, chutí, barvou, ale také zemí původu a značkou. Vědci prokázali, že ačkoliv se tento mok řadí mezi

alkoholické nápoje, má jeho pravidelná, ovšem ne, co se týká množství, přehnaná, konzumace příznivý vliv na lidské zdraví.

Původ vinné révy je nejasný. Její pravděpodobný první výskyt byl na Blízkém východě či v oblasti středomoří. Každopádně byla vinná réva rozšířená ve starověkém Egyptě a Orientě již ve 3. tisíciletí př. n. l. První písemné zmínky o víně pocházejí ze starověkého Řecka ze 2. tisíciletí př. n. l. Pravděpodobně první révu do českých zemí donesli římsí legionáři při svém tažení. Od té doby uběhlo několik tisíciletí a víno se v současné době prodává a konzumuje snad po celém světě. [28]

3.3.1 Předmět daně

Dle českých zákonů se v oblasti daně z vína a meziproduktů zdaňují vína, fermentované nápoje a meziprodukty, kterým jsou v jednotném celním sazebníku přiděleny kódy nomenklatury 2204, 2205, 2206 obsahující více než 1,2 % objemových alkoholu. Zároveň je u meziproduktů stanovena maximální hranice objemu alkoholu na 22 %. Pokud je tato hranice překročena, spadá takový produkt do spotřební daně z lihu, kde jsou zcela odlišné sazby daně.

Pro účely zákona je zcela zásadní rozlišit víno podle toho, zda se jedná o šumivé nebo tiché. Šumivým vínem se rozumí všechny výrobky, které jsou plněny do láhví s hříbovitou zátkou, která je upevněna zvláštním úchytným zařízením, nebo které při uzavření obsahu při teplotě 20 stupňů Celsia mají přetlak v láhvi 3 bary a více. V takovém případě zdanění podléhají produkty obsahující minimální hranici 1,2 % a nanejvýš 15 % objemových alkoholu. Víno, které nemá vlastnosti šumivého vína, je označováno jako tiché. Tiché víno podléhá dani, pokud překročí již zmíněnou minimální mez obsažených procent alkoholu, ale nepřekročí výši 18 % objemových alkoholu.

Z uvedených produktů vzniká povinnost přiznat a zaplatit daň při jejich uvedení na daňovém území České republiky do volného daňového oběhu. Při výpočtu daně se bere v úvahu množství vína a meziproduktů vyjádřené v hektolitrech. [3]

3.3.2 Sazba daně

To, že je důležité od sebe odlišit víno šumivé a tiché, není až tak podstatné při stanovení předmětu daně, jako spíše při výpočtu konečné částky odvedené v rámci spotřební daně z vína a meziproduktů. Na šumivá vína a meziprodukty se totiž aplikuje sazba daně ve výši 2 340 Kč/hl, ovšem u tichých vín se uplatňuje nulová sazba, ačkoliv jsou tyto produkty předmětem daně. Jinak napsáno z tichých vín se v ČR spotřební daň neodvádí. [3]

3.3.3 Harmonizace daně z vína a meziproduktů s předpisy EU

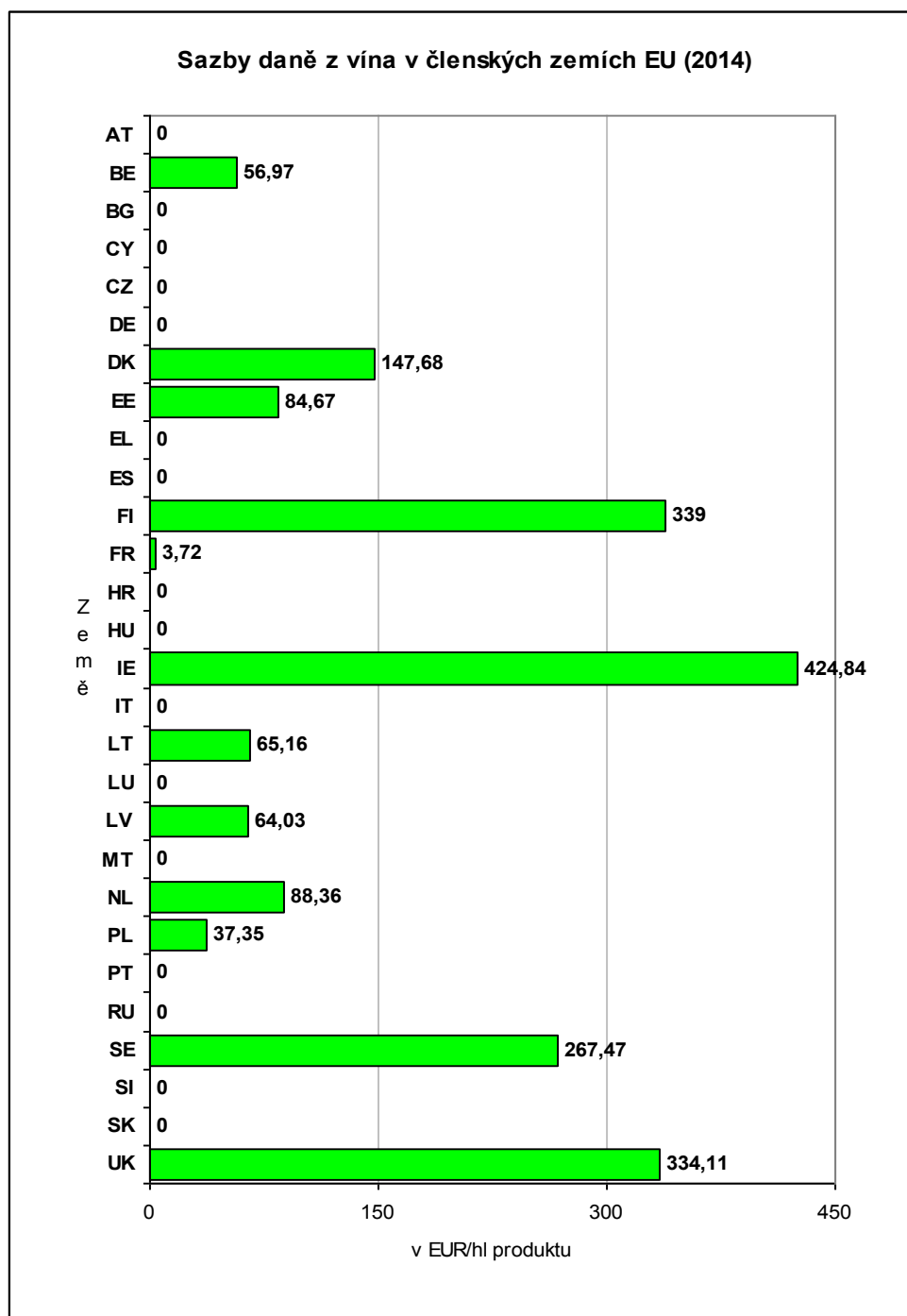
Stejně jako u spotřebních daní z lihu a piva se také daň z vína a meziproduktů podrobuje harmonizaci podle směrnice 92/83/EHS. Opět je zde vymezeno co má být předmětem daně a jaké minimální sazby by se měly v daňových soustavách jednotlivých členských států objevit. Vše podstatné co směrnice v otázce vína a meziproduktů obsahuje, bylo již popsáno v předchozím textu. Za zmínku stojí snad už jen to, že členské státy mají možnost stanovit sníženou sazbu daně u jakéhokoliv druhu tichého nebo šumivého vína, pokud neobsahují více než 8,5 % objemových alkoholu. [29]

3.3.4 Uplatňované sazby daně v členských zemích EU

Směrnice Evropské unie u spotřební daně z vína nestanovuje minimální výši sazby daně, kterou by měly jednotlivé členské státy zohlednit ve svých zákonech. To znamená, že na víno může být uvalena sazba ve výši 0 EUR, tudíž zdanění nemusí podléhat. Které země této možnosti využívají a ve kterých je naopak daň z vína zavedena, ukazuje graf 3.2.

Hned v šestnácti státech EU, včetně České republiky, nepodléhá víno zdanění. Naopak ze zemí, které víno podrobují dani, se nejvyšší sazba pohybuje na hodnotě 424,84 EUR za hektolitr vína a to v Irsku. Druhá nejvyšší sazba u daně z vína se objevuje v zákonech Finska. Na třetím až pátém místě následují postupně Velká Británie, Švédsko a Dánsko. Ze zemí, ve kterých se daň z vína odvádí, je nejnižší sazba v hodnotě 3,72 EUR/hl stanovena v zemi vínu zaslíbené, ve Francii.

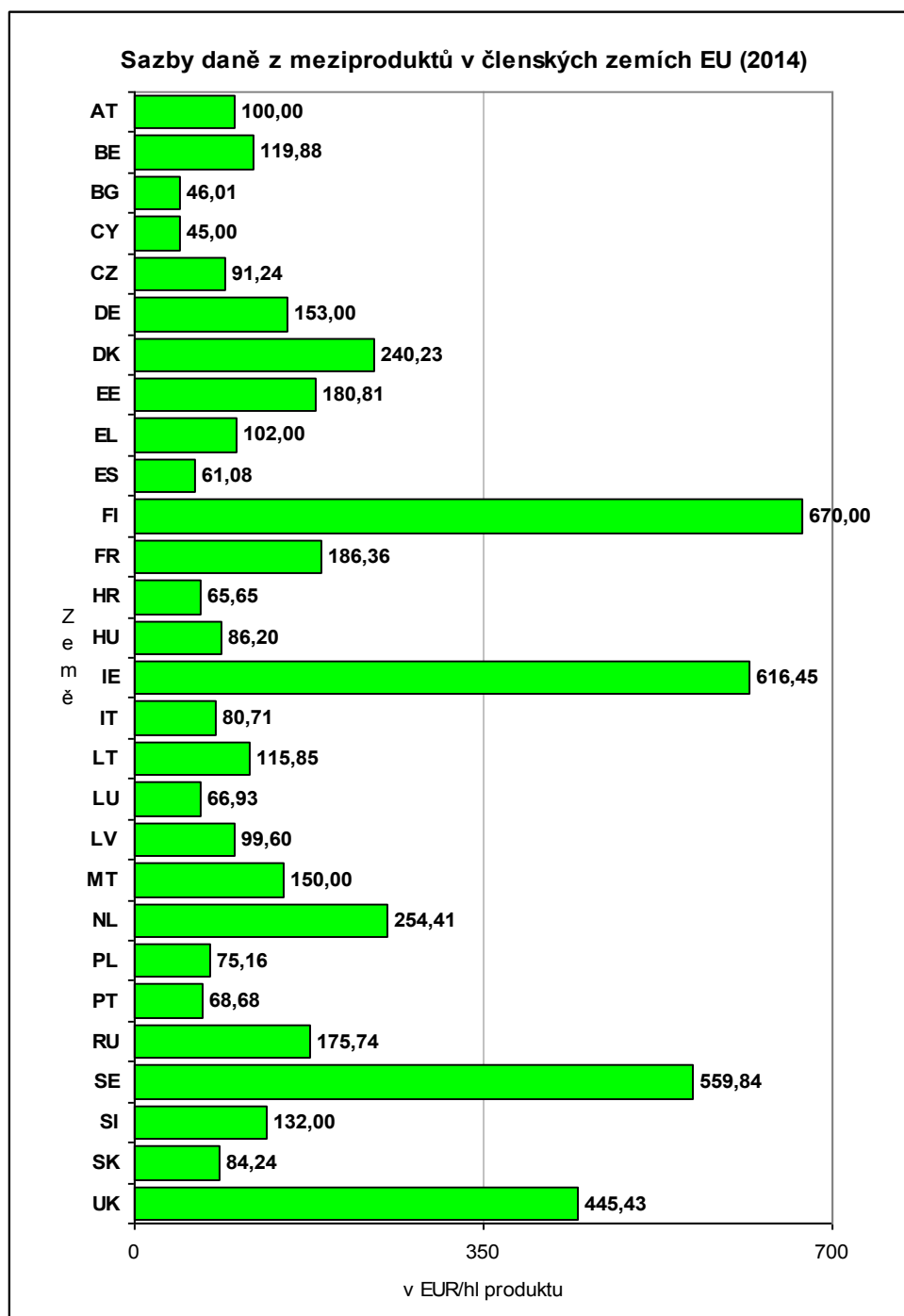
Graf 3.2 - Sazby spotřební daně z vína v zemích EU



Zdroj: Vlastní zpracování podle [13]

U meziproduktů již směrnice EU tak shovívavé jako u vína nejsou. V tomto případě stanovují minimální povolenou sazbu daně ve výši 45 EUR/hl produktu. Členské země tak musí i u meziproduktů zabudovat tuto podmínku do svých národních zákonů. Porovnání jednotlivých sazeb spotřební daně z meziproduktů vyobrazuje graf č. 3.3.

Graf 3.3 - Sazby spotřební daně z meziproductů v zemích EU



Zdroj: Vlastní zpracování podle [13]

Z grafu lze vyvodit, že mezi zeměmi s nejvyšším zdaněním meziproductů se také v tomto případě umístila již tradiční čtveřice tvořená Finskem, Irskem, Švédskem a Velkou Británií. Do výčtu zemí s nejvyšší sazbou daně zbývá ještě uvést Nizozemí, které se se sazbou 254,41 EUR/hl produktu umístilo na páté příčce.

Nejnižší daň uvalená na meziproducty se uplatňuje na Kypru, kde je sazba stanovena

na minimální hranici 45 EUR/hl, kterou předpisy EU dovolují. Pouze o nepatrně vyšší částku 1,01 EUR zaujímá Bulharsko druhé místo v tomto pomyslném žebříčku zemí s nejnižší daňovou sazbou. Na třetím až pátém místě jsou Španělsko, Chorvatsko a Lucembursko.

Česká republika se s výší daně 91,24 EUR na hektolitr meziproductu pohybuje na jedenáctém místě, tedy co se nejnižších sazeb týká. V porovnání s průměrem celé Evropské unie, který činí 181,16 EUR/hl, je hodnota sazby v ČR téměř dvakrát nižší.

3.4 Daň z tabákových výrobků

Tabák se získává z rostliny, která se nazývá Nicotiana. Z této rostliny se zpracovávají především listy, ze kterých se tabák vyrábí. V listech je obsažena látka nikotin, kvůli kterému se tabák využívá k výrobě cigaret, doutníků a různých dýmek. Tabákový kouř je velice škodlivý. Obsahuje přes 4 000 chemikálií, z toho se jich zhruba 100 považuje za karcinogenní látky, které způsobují rakovinu. Jedinou návykovou látkou, která se vyskytuje v tabáku, je nikotin. Tato látka se považuje za drogu návykovější než je například heroin, proto je v dnešní době tolik lidí závislých na kouření. [22]

Rostliny tabáku nemají význam pouze pro tabákový průmysl, ale využívají se i v jiných odvětvích. Listy této rostliny se využívají v chemickém průmyslu. Květy jsou důležitou surovinou k získání vonných látek v kosmetickém průmyslu. Ze semen rostlin se po vylisování získává olej používaný k přípravě laků a stvoly slouží jako topivo.

Svůj původ má tabák v Mexiku, kde s jeho pěstováním začali Mayové v době 500 př. n. l. Samotné kouření tabákového listu, tak jak přetrvalo do dnešní doby, zavedli američtí indiáni při náboženských rituálech. Do Evropy se pak rostlina Nicotiana dostala za dob vlády Alžběty I. [24]

3.4.1 Předmět daně

Jako předmět spotřební daně z tabákových výrobků jsou v českém zákoně vymezeny cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření. Pro lepší pochopení rozdílů mezi těmito výrobky bude přínosné jejich definování.

- Za cigarety se považují tabákové provazce určené ke kouření, které se jednoduchou manipulací zabalí do cigaretového papíru nebo se vloží do dutinek z cigaretového papíru;
- doutníky a cigarillos jsou tabákové smotky určené výhradně ke kouření a obsahují krycí list ze surového tabáku a trhanou tabákovou náplň;

- tabákem ke kouření se rozumí tabák řezaný, případně jinak dělený, kroucený nebo lisovaný do desek, který je možné kouřit bez dalšího průmyslového zpracování nebo jemně řezaný tabák obsahující více než 25 % hmotnosti tabákových částic s šířkou řezu menší než 1,5 milimetru určený pro ruční výrobu cigaret.

Po vymezení produktů, které se podrobují spotřební dani z tabákových výrobků, je také důležité uvést, jak se určí základ pro výpočet konečné daně. U doutníků a cigarillos se základ daně vyjádří jako množství v kusech a u řezaného tabáku je to množství v kilogramech. U cigaret se základ daně určí o poznání složitěji. Skládá se totiž ze dvou částí a to z pevné a procentní. U procentní části se počítá s cenou pro konečného spotřebitele a v případě pevné části základu daně se bere v potaz množství cigaret vyjádřené v kusech. [3]

3.4.2 Sazba daně

Sazby daně, které se podle zákona uplatňují u jednotlivých druhů tabákových výrobků, jsou vyobrazeny v následující tabulce číslo 3.3.

Tab. 3.3 - Sazby spotřební daně z tabákových výrobků v ČR

Druh výrobku	Sazba daně v roce 2014		
	Procentní část	Pevná část	Minimální sazba
cigarety	27 %	1,29 Kč/ks	celkem 2,37 Kč/ks
doutníky, cigarillos	-	1,42 Kč/ks	-
tabák ke kouření	-	1896,00 Kč/kg	-

Zdroj: Vlastní zpracování podle [3]

Z uvedených informací se dá usoudit, že výpočet daně u všech výrobků, s výjimkou cigaret, se vypočítá poměrně snadno. K dosažení výsledku postačí pouze vynásobit základ daně s pevnou sazbou daně uvedenou v tabulce 3.3.

Výše daně u cigaret se při použití procentní a pevné části sazby daně vypočte jako součet následujících položek:

- součin procentní části sazby daně a ceny pro konečného spotřebitele těchto cigaret dělený stem. Zde se uplatňuje sazba daně ve výši 27 %;
- součin pevné části sazby daně a počtu kusů cigaret. V tomto případě se na jednu cigaretu uvalí sazba daně v částce 1,29 Kč.

Pokud z výše uvedeného výpočtu vzejde celková daň, která by měla být odvedena do státního rozpočtu, určená na jeden kus cigarety v nižší hodnotě, než je dáno v minimální

sazbě daně, vezme se pro určení konečné daně tato minimální sazba.

3.4.3 Harmonizace daně z tabákových výrobků s předpisy EU

Spotřební daně z tabákových výrobků v jednotlivých členských zemích musí odpovídat vymezení uvedenému ve směrnici 2011/64/EU, která vešla v platnost dne 21. června 2011. Tato směrnice určuje mimo jiné, jaké tabákové výrobky mohou členské státy podrobit dani. Výčet je totožný s tím, který je uveden v českém zákoně o spotřebních daních. Směrnice dále podstatným způsobem upravuje konečný odvod daně, kdy jsou určeny minimální odvody daní z jednotlivých produktů. Pod tuto minimální hranici se odvody daní z těchto výrobků v jednotlivých členských státech nesmí dostat. Minimální sazby spotřební daně z tabákových výrobků jsou vyobrazeny v tabulce číslo 3.4.

Tab. 3.4 - Minimální sazby spotřební daně z tabákových výrobků

Produkt	Minimální odvedená daň včetně všech daní
cigarety	60 % maloobchodní prodejní ceny nebo 90 EUR za 1 000 cigaret vážené průměrné maloobchodní ceny
doutníky a cigarillos	5 % maloobchodní prodejní ceny nebo 12 EUR na 1 000 kusů či za kilogram
jemně řezaný tabák	40 % maloobchodní prodejní ceny nebo 40 EUR za kilogram
ostatní tabák	20 % maloobchodní prodejní ceny nebo 22 EUR za kilogram

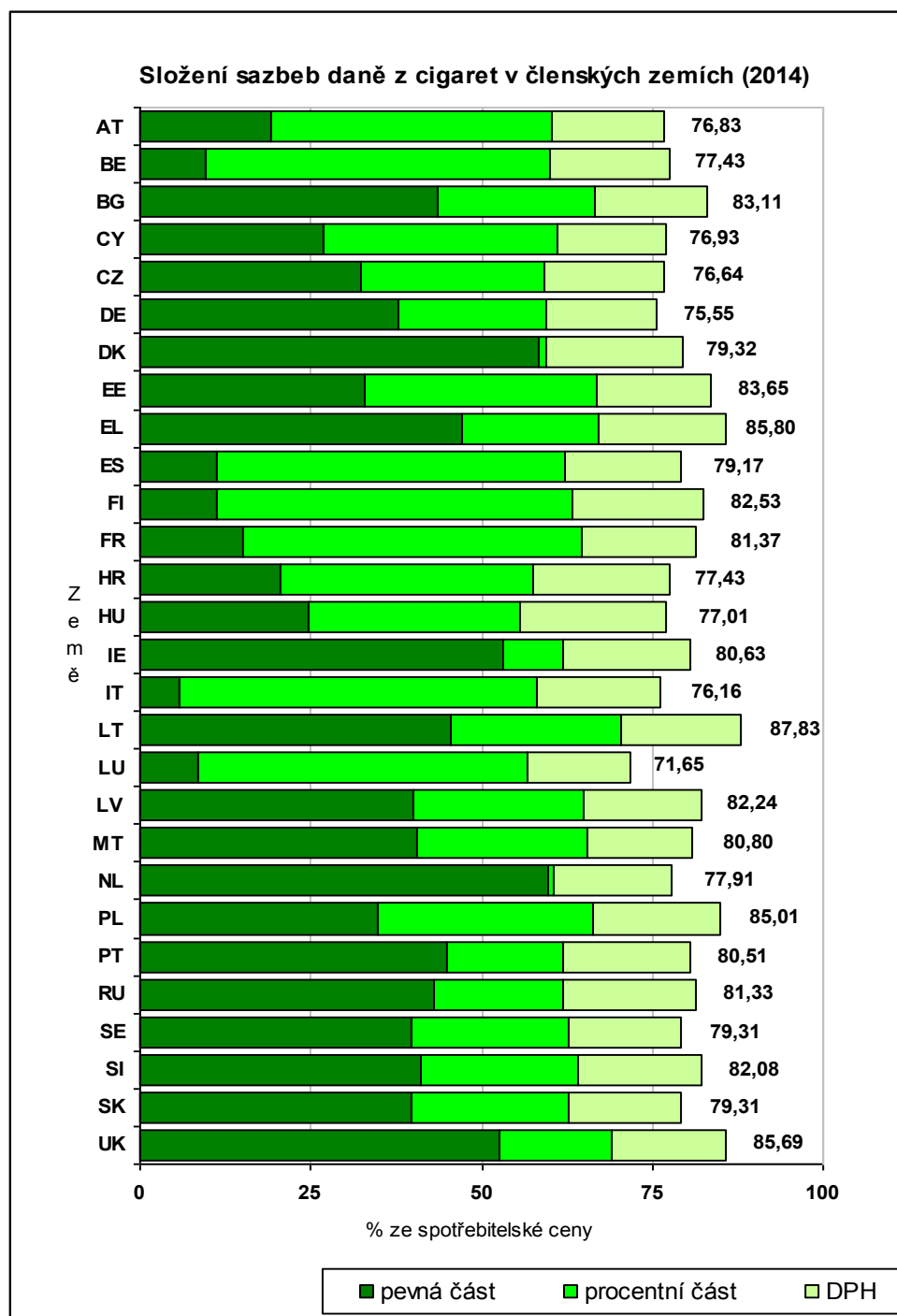
Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

3.4.4 Uplatňované sazby daně z cigaret v členských zemích EU

Největší spotřeba v rámci produktů, které podléhají dani z tabákových výrobků, je bezpochyby u cigaret. Cigarety jsou proto brány v této části textu jako zástupce všech tabákových výrobků, protože zmiňovat sazby, které se uplatňují v jednotlivých členských zemích EU u každého ze zdaňovaných produktů, by bylo velice rozsáhlé. Tudíž doutníky, cigarillos a tabák jsou v této části opomenuty.

V jaké výši se tedy pohybuje celkové zdanění u cigaret a jakou měrou se na celkové dani podílí jednotlivé složky, je uvedeno v následujícím grafu č. 3.4. Pro připomenutí minimální odvedená daň musí u cigaret překročit 60 % z maloobchodní prodejní ceny.

Graf 3.4 - Zdanění cigaret v zemích EU



Zdroj: Vlastní zpracování podle [14]

Celková odvedená daň z cigaret se skládá z pevné a procentní části a také se zde započítává daň z přidané hodnoty. Poměr, jakým se na zdanění podílejí jednotlivé části, se v každé zemi liší. Například v Dánsku a Nizozemí se procentní část udržuje na pouhém jednom procentu z celkové maloobchodní prodejní ceny, naopak pevná část se na zdanění nejméně podílí v Itálii a Lucembursku.

Jednoznačně nejmenší zdanění cigaret se uplatňuje v Lucembursku, kde celková daň činí 71,65 % ze spotřebitelské ceny. Následují země jako jsou Německo, Itálie, ČR a Rakousko. Oproti tomu v Lotyšsku daň z cigaret vyšplhala nejvýše a to na hodnotu 87,83 % spotřebitelské ceny. Dalšími zeměmi, kde se zdanění cigaret pohybuje na vysoké hranici, jsou Řecko, Velká Británie, Polsko a Estonsko.

Jak již bylo zmíněno, v ČR se uplatňuje 4. nejnižší daň z cigaret ze všech zemí EU. Na tomto zdanění se pevná část daně podílí 32,28 %, procentní část 27 % a daň z přidané hodnoty 17,36 % z celkové maloobchodní ceny.

3.5 Daň z minerálních olejů

Minerální nebo-li také ropný olej je jedním z produktů frakční destilace ropy. Je to průhledný, bezbarvý olej složený především z alkanů a cyklických parafinů. Minerální olej je látka poměrně nízké hodnoty a vyrábí se ve velkých množstvích. Na současném petrochemickém trhu se jako minerální olej často označují všechny kapalně uhlovodíky a plynné produkty získané z ropných vrtů. Minerální oleje se využívají například pro pohon motorů, výrobu tepla, jako maziva, rozpouštědla, ochrana povrchů a nebo jsou součástí tiskařských barev.

3.5.1 Předmět daně

V České republice jsou daní zatíženy především ty minerální oleje, které jsou využity pro pohon motorů nebo výrobu tepla. V zákoně o spotřebních daních je uveden rozsáhlý výčet druhů minerálních olejů a jejich směsí, které se podrobují zdanění. Mezi ty nejvýznamnější patří motorové benziny, střední a těžké oleje, těžké topné oleje, odpadní oleje a dále zkapalněné ropné plyny a bioplyn.

Daňová povinnost z výše uvedených výrobků vzniká okamžikem jejich použití nebo prodeje. Ve chvíli, kdy nastane povinnost přiznat daň, se základ daně určí jako množství daného minerálního oleje vyjádřené v 1 000 litrech při teplotě 15 stupňů Celsia s výjimkou těžkých topných olejů. Rozhodující množství pro stanovení daňové povinnosti je v okamžiku vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit. [3]

3.5.2 Sazba daně

Po stanovení základu daně z minerálních olejů, se následně aplikuje sazba daně, pomocí které se vyčíslí konečná daň odváděná finančnímu úřadu. Produkty, které spadají pod tuto

daň, jsou rozlišeny podle kódu nomenklatury. Aplikovaná sazba daně se pak odlišuje právě podle kódu nomenklatury, který je jednotlivým produktům přidělen. V následující tabulce číslo 3.5 jsou uvedeny základní sazby, které se využívají při výpočtu konečné daně z minerálních olejů.

Tab. 3.5 - Sazby spotřební daně z minerálních olejů v ČR

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně
2710	Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu s obsahem olova do 0,013 g/l včetně	12 840 Kč/1000 l
	Motorové a technické benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu s obsahem olova nad 0,013 g/l	13 710 Kč/1000 l
	Střední oleje a těžké plynové oleje	10 950 Kč/1000 l
	Odpadní oleje	660 Kč/1000 l
	Těžké topné oleje	472 Kč/t
2711	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 ods. 1 písm.e)	3 933 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 ods. 1 písm.f)	0 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle § 45 ods. 1 písm.g)	1 290 Kč/t

Zdroj: Vlastní zpracování podle [3]

3.6 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Zemní plyn je přírodní hořlavý plyn obsahující metan, využívaný jako významné plynné fosilní palivo. V podzemí se nachází buď samostatně, společně s černým uhlím nebo ropou. Díky obsahu metanu se při spalování zemního plynu uvolňuje nejméně oxidu uhličitého v porovnání s ostatními palivy, a proto je tento plyn považován za ekologické palivo. Zemní plyn se využívá jako zdroj energie nebo také jako surovina pro palivový a chemický průmysl.

3.6.1 Předmět daně

Plyn, který podléhá spotřební dani je vymezen v jednotném celním sazebníku pod kódy nomenklatury 2711 11, 2711 21, 2711 29 a 2705. Tyto produkty jsou v ČR předmětem daně, pokud jsou určeny k výrobě tepla nebo pro pohon motorů, včetně stacionárních motorů, které jsou využívány ve strojích na stavbách nebo ve vozidlech používaných mimo veřejné silnice. U takového zemního plynu vzniká povinnost přiznat a zaplatit daň ve chvíli, kdy je plyn spotřebován a nebo dodán konečnému spotřebiteli. Jako základ daně se pak bere množství plynu v Mwh spáleného tepla. [3]

3.6.2 Sazba daně

Sazby daně ze zemního plynu a některých dalších plynů jsou stanoveny v různé výši podle toho, o jaký druh plynu se jedná. Vzhledem k tomu, že se v českém zákoně vyskytuje celá řada sazeb daně ze zemního plynu, je uvedeno pouze rozmezí, v jakém se tyto sazby pohybují. Minimální uplatněná sazba se pohybuje ve výši 0 Kč/Mwh spáleného tepla a ta nejvyšší na hodnotě 264,80 Kč/Mwh. [3]

3.7 Daň z pevných paliv

Mezi pevná paliva se řadí především uhlí a koks. Uhlí je hořlavá hornina, která může mít černé nebo hnědé zbarvení a používá se jako palivo. Tato hornina se získává dolováním v povrchových nebo hlubinných dolech. Uhlí se využívá hlavně v elektrárnách k výrobě elektrické energie, pak také k vytápění a své místo zaujímá i v chemickém průmyslu.

Koks se vyrábí v tzv. koksárnách a je to produkt získaný z uhlí. Využívá se k vytápění, protože má díky úpravě vyšší výhřevnost než uhlí.

3.7.1 Předmět daně

Do předmětu daně z pevných paliv se zahrnuje černé a hnědé uhlí v běžném stavu a nebo produkty z tohoto uhlí vytvořené. Jedná se především o brikety, koks či polokoks a další produkty uvedené pod nomenklaturou 2701⁷, 2702⁸ a 2704⁹. Dále zdanění podléhá také rašelina a některé druhy uhlovodíků. Povinnost přiznat daň se vztahuje ke dni, kdy se pevná paliva začnou spotřebovávat nebo když jsou dodány konečnému spotřebiteli. [3]

3.7.2 Sazba daně

U všech pevných paliv zákon nařizuje jednotnou sazbu daně ve výši 8,50 Kč/GJ spáleného tepla v původním vzorku. Spálené teplo v původním vzorku se zjišťuje měřením v akreditované laboratoři. Toto měření nesmí být při stanovení daně starší než jeden rok. Pokud takové měření u některého vzorku pevného paliva nelze provést, stanoví se spálené teplo v hodnotě 33 GJ na tunu pevných paliv. [3]

7 Černé uhlí; brikety, bulety a podobná tuhá paliva vyrobená z černého uhlí.

8 Hnědé uhlí, též aglomerované, kromě gagátu (černého jantaru).

9 Koks a polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí nebo rašeliny, též aglomerovaný; retortové uhlí.

3.8 Daň z elektřiny

Z výčtu všech spotřebních daní schází uvést ještě tu poslední a tou je daň z elektřiny. Elektrickou energii lze jednoduše definovat jako schopnost elektromagnetického pole konat elektrickou práci. Elektřina se vyrábí v elektrárnách různých typů jako například jaderných, tepelných, vodních či větrných. Zde dochází k přeměně zdrojové energie na energii elektrickou, která se následně pomocí rozvodné sítě distribuuje k domácnostem a firmám, ve kterých slouží například ke svícení nebo pohánění různých spotřebičů.

3.8.1 Předmět daně

Zdanění podléhá veškerá elektřina, která je v jednotném celním sazebníku uvedena pod kódem nomenklatury 2716¹⁰. Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem dodání elektřiny konečnému spotřebiteli a nebo její spotřebou. [3]

3.8.2 Sazba daně

Jediná sazba daně z elektřiny, která se v České republice uplatňuje, je stanovena v částce 28,30 Kč na megawatthodinu. [3]

3.9 Harmonizace spotřebních daní z energetických produktů

Stejně jako u spotřebních daní z alkoholu a tabákových výrobků je na snaze přiblížit harmonizaci daní z energetických produktů se směrnicemi EU. V tomto případě není popsána harmonizace daní u jednotlivých produktů, ale daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, z pevných paliv, elektřiny a minerálních olejů jsou sloučeny pod jeden termín, který podle směrnic Evropské unie vymezuje všechny uvedené produkty jako energetické produkty.

Členské státy se musí řídit v otázce zdanění energetických produktů směrnicí Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003. Ve směrnici jsou již tradičně uvedeny veškeré komodity, které mohou podléhat zdanění, okamžiky kdy je nutné daň přiznat a zaplatit a další důležité skutečnosti.

Uvedená směrnice také upravuje minimální sazby daně z energetických produktů, které mohou jednotlivé členské státy uplatňovat. Vzhledem k tomu, že u tohoto druhu daně uplatňuje každý stát několik sazeb v případě každého zdaňovaného produktu, není v této části uveden přehled všech daňových sazeb, které členské státy používají, jako je tomu například

¹⁰ Elektrická energie.

u spotřební daně z alkoholu. Takový výčet by byl velice zdouhavý a nepřehledný. Ovšem stojí za to zmínit se alespoň o minimálních sazbách, které předpisy EU určují. Tyto minimální sazby jsou uvedeny v tabulce číslo 3.6.

Tab. 3.6 - Minimální sazby spotřební daně z energetických produktů

Produkt	Základ daně	Minimální sazba (2014)	
		Produkt pro obchodní účely	Produkt pro neobchodní účely
Nafta	1 000 l	21,00 EUR	21,00 EUR
Těžký topný olej	1 000 kg	15,00 EUR	15,00 EUR
Petrolej	1 000 l	0,00 EUR	0,00 EUR
LPG	1 000 kg	0,00 EUR	0,00 EUR
Zemní plyn	GJ	0,15 EUR	0,30 EUR
Uhlí a koks	GJ	0,15 EUR	0,30 EUR
Elektrická energie	MWh	0,50 EUR	1,00 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování podle [30]

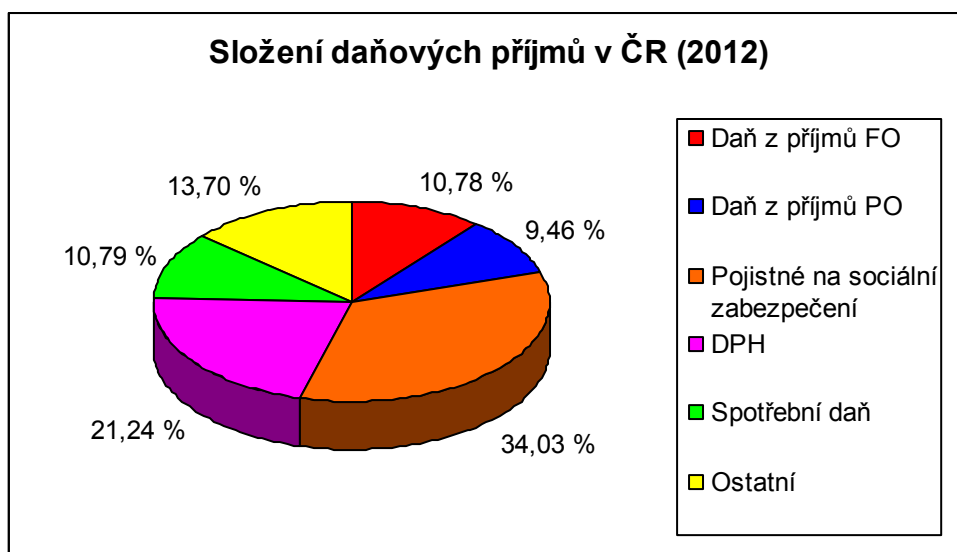
3.10 Komparace spotřebních daní ČR a zemí EU

Pro lepší představu o tom, jak si stojí české spotřební daně v porovnání se stejnými daněmi v členských zemích Evropské unie, jsou v této části kapitoly provedena různá srovnání doprovázena přehlednými grafy. Mimo to jsou uvedeny další analýzy, které vystihují postavení spotřební daně v české daňové soustavě a vývoj tohoto postavení.

3.10.1 Složení celkových daňových příjmů ČR

V České republice se na daňových příjmech do státního rozpočtu největší měrou podílely odvody na pojistném za sociální zabezpečení. Z klasických druhů daní má na daňových příjmech státu největší podíl daň z přidané hodnoty. Ostatní nejvýznamnější daně, což jsou daně z příjmů fyzických a právnických osob a spotřební daň, přispívají do celkových daňových příjmů každá zhruba deseti procenty, jak je vidět v grafu č. 3.5. Konkrétně u spotřební daně lze podíl 10,79 % rozdělit podle produktů, které jsou zdaňovány. Na tomto podílu se pak jednotlivé spotřební daně účastní následovně. Největší výnosy připadají na daň z energetických produktů ve výši 6,02 %. Následuje daň z tabákových výrobků s 3,96 procenty a nejmenší část připadá s hodnotou 0,81 % na alkoholické nápoje.

Graf 3.5 - Složení daňových příjmů státního rozpočtu ČR

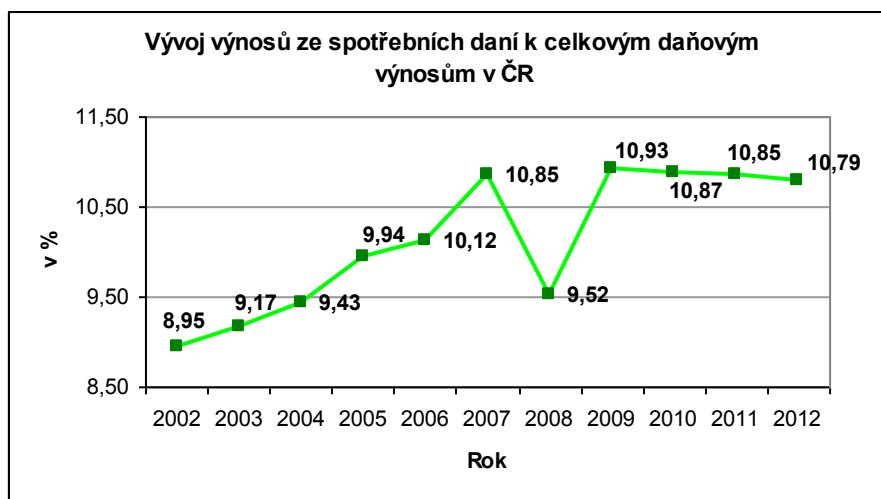


Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

3.10.2 Vývoj podílu výnosů ze spotřebních daní na celkových daňových příjmech v ČR

Jaké je složení daňových příjmů rozpočtu České republiky a jaký podíl na nich mají jednotlivé spotřební daně, již bylo uvedeno. Nyní by bylo příhodné si ukázat, kolik procent zaujímaly spotřební daně na celkových daňových příjmech v jednotlivých letech. To vyobrazuje následující graf číslo 3.6.

Graf 3.6 - Vývoj výnosů ze spotřebních daní v ČR



Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

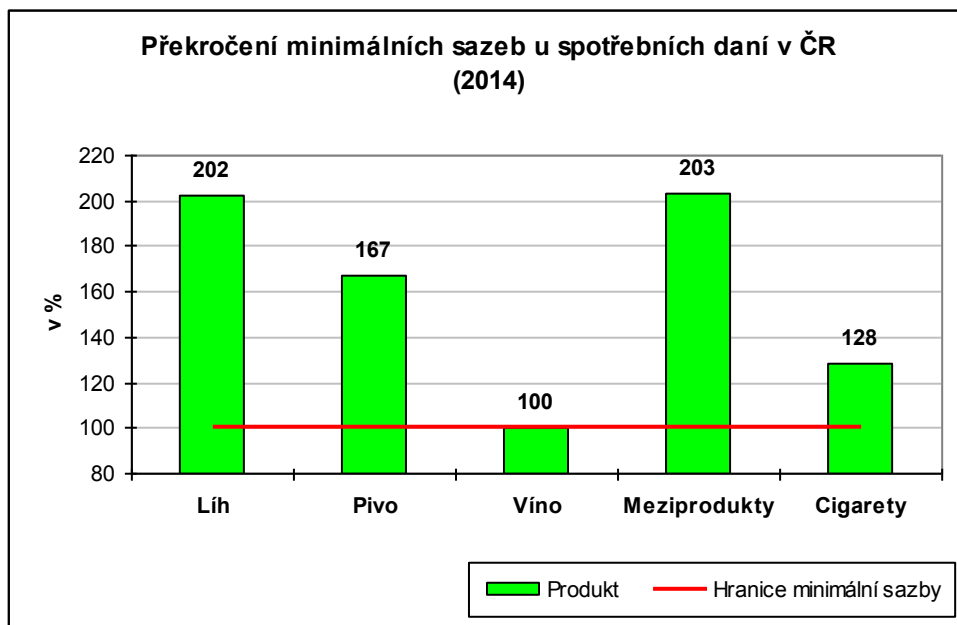
Z grafu lze vyčíst, že podíl výnosů ze spotřebních daní na celkových daňových výnosech postupně od roku 2002 rostl z původní hodnoty 8,95 % a tento růst se zastavil až v roce 2007.

Je všeobecně známou informací, že v následujícím roce 2008 zasáhla stejně jako Evropu i Českou republiku ekonomická krize. Tato krize se evidentně podepsala také na spotřebě výrobků, které podléhají spotřební dani a tudíž se na této dani vybralo méně peněžních prostředků, než v ostatních letech. Podíl výnosů ze spotřební daně se tak v roce 2008 prudce snížil o necelých 1,5 %. Český národ se ovšem z této krize poměrně rychle vzpamatoval, alespoň co se spotřeby statků spotřební dani podléhajících týká a v dalším roce se podíl výnosů ze spotřební daně na celkových daňových příjmech opět vyšvihl téměř k 11 procentům. V roce 2009 byl zkoumaný ukazatel na svém dosavadním maximu a od té doby pozvolna klesá. V roce, který nejvíce odpovídá současnosti, tedy v roce 2012 se spotřební daň podílela na celkových daňových výnosech, které proudily do státního rozpočtu ČR, 10,79 procenty.

3.10.3 Překročení stanovených minimálních sazeb u spotřebních daní v ČR

Ve směrnicích EU, které se týkají spotřebních daní jsou stanoveny minimální sazby, které do svých zákonů musí jednotlivé členské země zavést. Tyto sazby vlády zemí stanovují většinou nad hranici minimální povolené hodnoty. Jaká je situace u výše sazeb daní u alkoholických nápojů a cigaret v ČR, je uvedeno v grafu číslo 3.7.

Graf 3.7 - Překročení minimálních sazeb spotřebních daní v ČR



Zdroj: Vlastní zpracování podle [3]

V grafu je červeně vyobrazena hranice minimálních sazeb jednotlivých spotřebních daní. Tato linie je umístěna na hranici 100 % a jednotlivé sloupce v grafu ukazují, o kolik procent

vyšší jsou stanoveny sazby daně v České republice. Z grafu lze vyčíst, že u lihu a meziproduktů jsou sazby nastaveny na takové výši, že minimální sazbu překračují o více než 100 %. U piva sazba daně překračuje minimální stanovenou hranici o 67 % a u cigaret o 28 %. Jediná spotřební daň, která se drží na minimální povolené sazbě, je u vína a to díky tomu, že zde minimální sazba není stanovena a v ČR se taktéž spotřební daň na víno neuplatňuje.

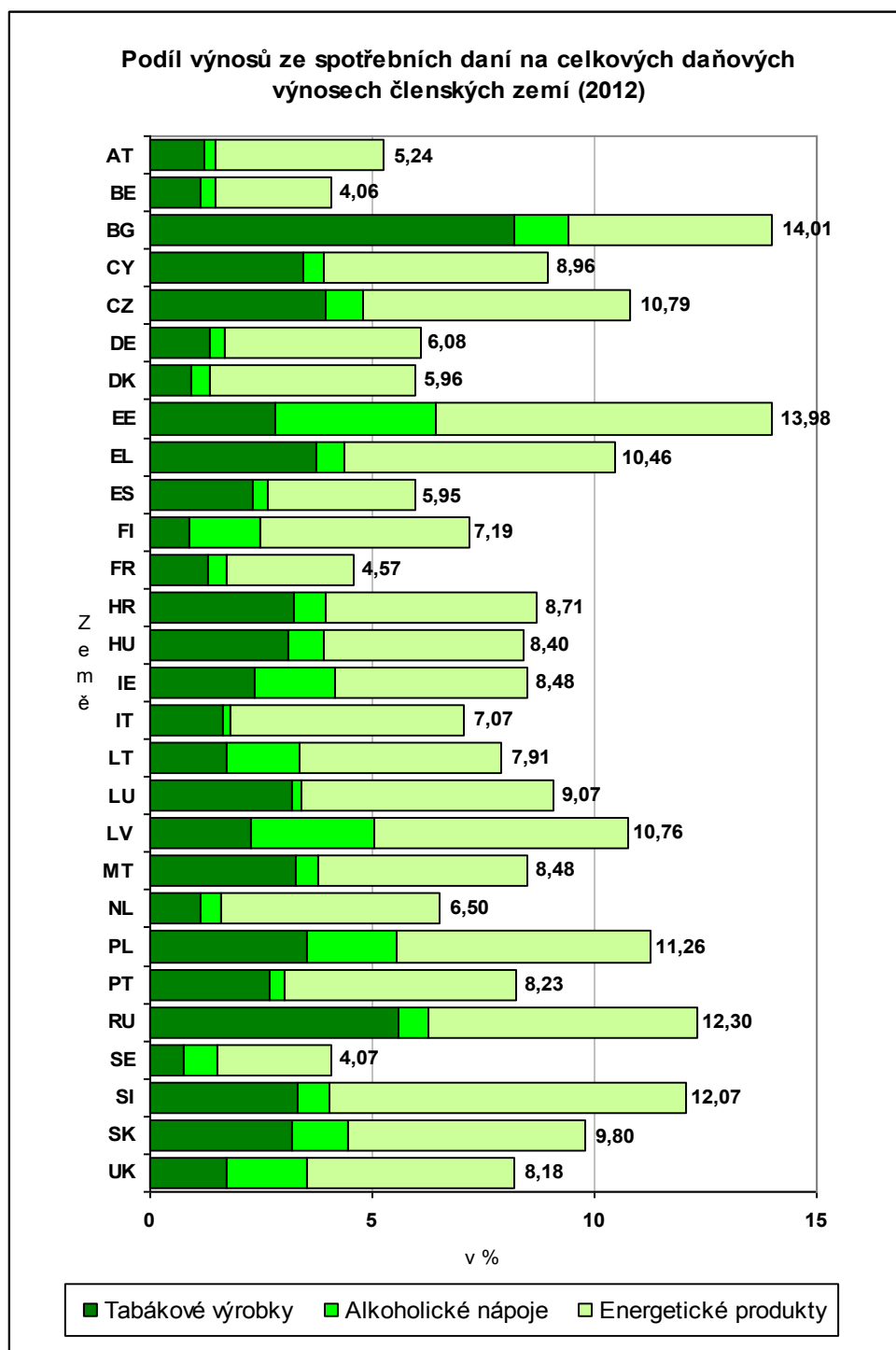
3.10.4 Podíl výnosů ze spotřebních daní na celkových daních v členských zemích EU

Předchozí dvě podkapitoly ukázaly, jaké je postavení spotřební daně v daňové soustavě České republiky. K tomu, aby bylo možné posoudit, zda lze toto postavení považovat za dobré či špatné, ale stále něco chybí. Poslední co zbývá zmínit, je srovnání české spotřební daně v evropském měřítku. Graf č. 3.7 proto ukazuje jakou část se v roce 2012 podílely jednotlivé spotřební daně na celkových daňových příjmech ve všech členských zemích Evropské unie.

Nejvýznamnější roli v daňových soustavách jednotlivých zemí zaujímají spotřební daně v Bulharsku, Estonsku, Rumunsku a také ve Slovinsku. V tomto srovnání se Česká republika umístila na 6. místě. Lze proto zkonstatovat, že v porovnání s ostatními zeměmi jsou spotřební daně v ČR docela důležitým zdrojem financování státního rozpočtu. Oproti tomu v Belgii, Švédsku, Francii a některých dalších zemích nezaujímají spotřební daně nijak výsostné postavení a uvedené státy se spoléhají spíše na příjmy z jiných daní.

V rámci spotřebních daní se nejmenší obnos peněz všeobecně vybere ze spotřební daně z alkoholických nápojů. Výjimku tvoří Estonsko, Finsko, Litva, Švédsko a Velká Británie. V těchto zemích se méně vybere na spotřební dani z tabákových výrobků než z alkoholických nápojů. Oproti tomu nejvíce se téměř ve všech zemích vyinkasuje na spotřební dani z energetických produktů. Jediný stát kde tomu tak není, je Bulharsko. Zde se nejvíce peněz odvede do státního rozpočtu v podobě daně z tabákových výrobků.

Graf 3.8 - Podíl výnosů ze spotřebních daní na celkových daňových výnosech zemí EU



Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

3.10.5 Podíl odvedené spotřební daně na průměrné mzdě každého člena EU

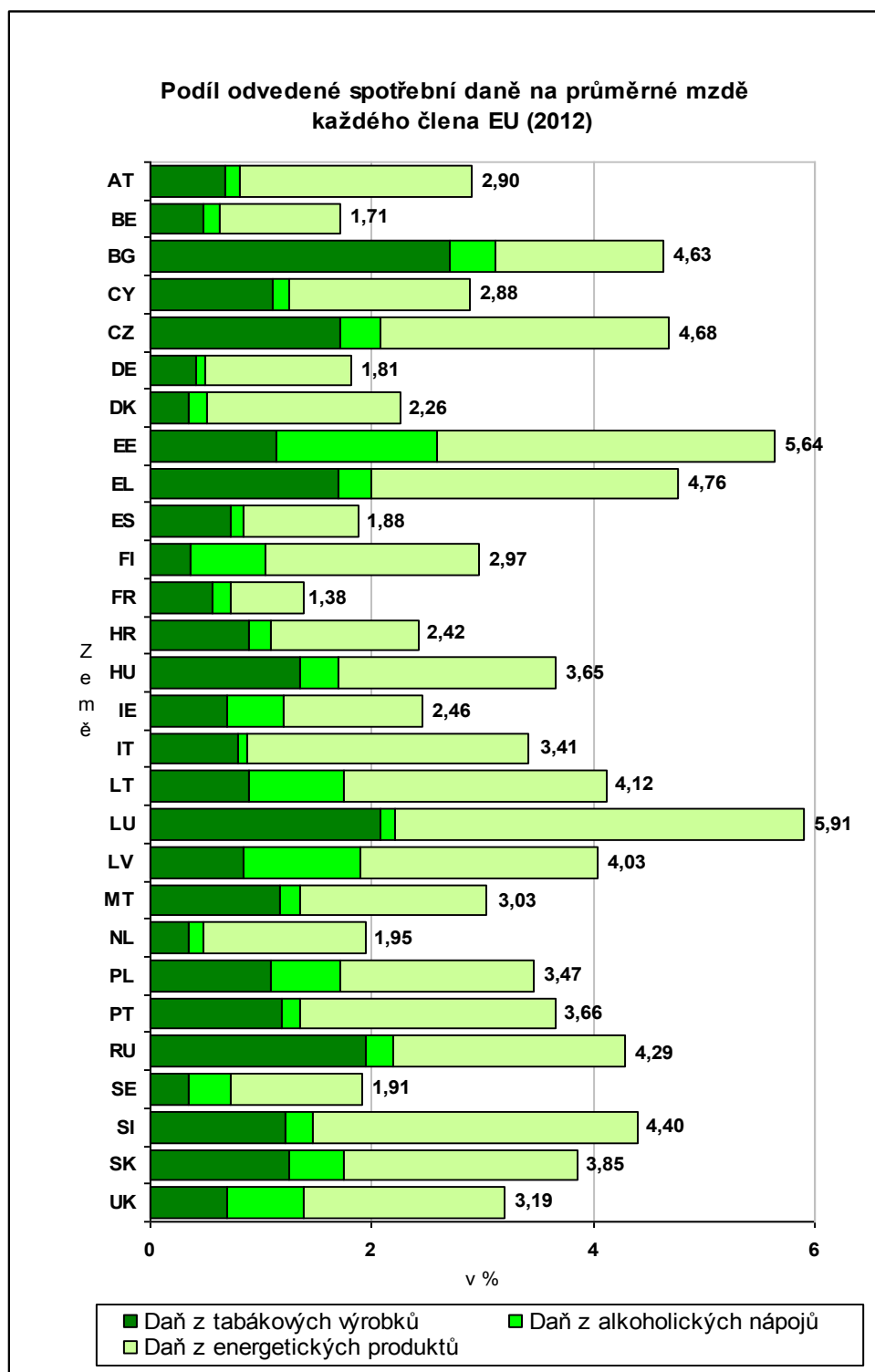
Na spotřební daně je potřeba se dívat nejen z pohledu příjmů, které obdrží státní pokladna, ale také z pohledu běžných občanů, kteří tyto daně platí a jsou tedy jejich výdaji. Následující graf číslo 3.8 ukazuje, kolik procent ze své roční mzdy průměrně odvede

na spotřební dani každý člověk žijící na území Evropské unie.

Nejvíce na spotřební dani odvedou lidé žijící v Lucembursku. Výdaje na spotřební daň každého příslušníka tohoto státu činí necelých 6 % z průměrné roční mzdy v Lucembursku. Další státy, ve kterých se lidé musí vzdát největší části svého příjmu ve prospěch spotřební daně, jsou Estonsko, Řecko, Česká republika a Bulharsko. Naopak nejmenší starosti se spotřební daní si mohou dělat občané Francie, Belgie, Dánska a několika dalších zemí.

V České republice mají občané nejvyšší výdaje u spotřební daně z energetických produktů v hodnotě 2,61 % z průměrné roční mzdy. Následuje daň z tabákových výrobků s 1,72 % a z alkoholických nápojů s podílem 0,35 % z průměrné mzdy.

Graf 3.9 - Podíl odvedené spotřební daně na průměrné mzdě každého člena EU



Zdroj: Vlastní šetření podle [16]

3.11 Dílčí závěr

V kapitole byly shrnuty veškeré podstatné skutečnosti, díky kterým bylo možné vymezit spotřební daně z jednotlivých produktů. Porovnání sazeb z uvedených daní přineslo zjištění,

že co se týká alkoholických nápojů řadí se Česká republika výší sazeb pod průměr všech zemí EU. Stojí za to si povšimnout, že u téměř všech alkoholických nápojů mají jedny z nejvyšších sazeb vždy čtyři země. Těmito zeměmi jsou Finsko, Švédsko, Irsko a Velká Británie. U spotřební daně z tabáku jsou v ČR sazby daně pro kuřáky jedny z nejnižších. Výše celkové daně z cigaret je zde totiž čtvrtá nejnižší z celé Evropské unie. Kvůli nízkému zdanění jsou cigarety pro spotřebitele více cenově dostupné a není proto divu, že kuřáků v České republice neustále přibývá. V celosvětovém srovnání počtu vykouřených cigaret na obyvatele tak ČR zaujímá nelichotivou 12. příčku. Jelikož daň z cigaret zaujímá vysoký podíl celkové ceny pro spotřebitele, uchylují se lidé k nákupu nelegálně pašovaných cigaret, proto aby ušetřili. Čím je cena cigaret vyšší, tím častěji lidé sáhnou po propašovaných cigaretách. Pašerákům nahrává to, že je ČR v zóně volného obchodu vůči ostatním zemím EU a odpadly tak celní kontroly na hranicích. Stát tak přichází o příjmy ze spotřební daně především kvůli nelegálním cigaretám ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Uvedená analýza ukázala, že spotřební daně v České republice jsou docela významným zdrojem státního rozpočtu, ať už v porovnání s jinými daněmi české daňové soustavy nebo v evropském měřítku při srovnání spotřebních daní mezi všemi členskými zeměmi. Tato významnost spotřebních daní je šestá nejvyšší ze všech členských zemí Evropské unie. Jak by se význam změnil po zavedení netradičních spotřebních daní a mnoho dalších skutečností je předmětem zkoumání v následující kapitole, ve které budou mimo jiné použity výsledky analýzy z této kapitoly.

4. Aplikace netradičních spotřebních daní do daňového systému ČR

V prakticky zaměřené kapitole číslo 4 jsou uvedeny některé tzv. netradiční spotřební daně, které jsou využívány v členských zemích Evropské unie. Název netradiční spotřební daně byl zvolen proto, že se vyskytují pouze v některých zemích EU a nejsou nijak nařizovány ani harmonizovány předpisy Evropské unie. Tyto daně a sazby, které se u nich uplatňují, jsou v následujícím textu přepočteny podle životní úrovně obyvatel žijících v České republice. Cílem celé kapitoly je analýza, která dává odpověď na to, jaké dopady by měly nově zavedené daně na občany a příjmy státního rozpočtu ČR.

Do analýzy byl vybrán balík pěti produktů, kterých by se netradiční spotřební daně mohly týkat. Jsou to káva, čokoláda, sladké limonády, energetické nápoje a zmrzlina. Všechny produkty kromě kávy byly vybrány z toho důvodu, že mimo jiné škodí svým vysokým obsahem cukru, který u lidí způsobuje nadváhu a obezitu. Zavedení nestradičních spotřebních daní by mělo mít za následek omezení spotřeby zdaněných produktů nebo získání dodatečných financí, které by byly vynaloženy do zdravotnictví pro boj s následky obezity a dalšími souvisejícími nemocemi.

V historii za dob Československé republiky již některé tzv. netradiční spotřební daně zavedené byly a nebylo jich zrovna málo. Postupem času ovšem byly všechny tyto daně zrušeny. Z uvedených pěti produktů se v Československu již zdaňovala káva a také limonády.

4.1 Spotřební daň z kávy

Nejrozšířenější netradiční spotřební daň, která se v členských zemích EU uplatňuje, je daň z kávy. Káva se připravuje z plodů kávovníku a podává se především jako horký nápoj, který má díky obsahu kofeinu povzbuzující účinky pro lidský organizmus. Tyto povzbuzující účinky se projevují v podobě zlepšené mozkové činnosti, odstranění únavy, zlepšení nálady, pozornosti a paměti. Nadměrné pití kávy sebou ovšem přináší i negativní ovlivňování zdraví. Zvýšený příjem kofeinu může vést mimo jiné k vysokému krevnímu tlaku, zrychlené srdeční činnosti a u některých jedinců k srdeční aritmii.

Zřejmě kvůli těmto negativním účinkům kávy se některé země rozhodly k zavedení daně. Další příčinou by mohl být fakt, že je káva druhou nejčastěji obchodovanou komoditou na světě hned po ropě. Zdanění kávy se tak může jevit jako dobrý prostředek pro získání dodatečných příjmů do státního rozpočtu. [20]

4.1.1 Určení sazby daně

Prvotním problémem při stanovení nové spotřební daně v ČR je určení sazby daně, která by byla na přijatelné úrovni. Řešení se naskýtá v daňových sazbách stejné daně, které jsou již zavedeny v jiných členských státech EU. Konkrétně u daně z kávy byly zjištěny čtyři státy, které mají tuto daň zavedenou ve svých daňových soustavách. Jedná se o Belgii, Dánsko, Lotyšsko a Rumunsko. Není překvapivé, že se v každé zemi uplatňuje různá výše sazby. Pro relevantní určení pravděpodobné výše sazby daně v České republice proto byly převzaty sazby uvedených čtyř států, které byly přepočteny pomocí měnových kurzů a indexu parity kupní síly¹¹. Takto přepočtené sazby byly následně zprůměrovány a vznikla jediná sazba daně, o které by se dalo říct, že odpovídá podmínkám v České republice a tudíž by se zde dala uplatnit. Celý tento proces je shrnut v tabulce číslo 4.1.

Tab. 4.1 - Sazby spotřební daně z kávy

Země	Průměrná sazba daně v dané zemi		Přepočet sazby podle PPS ¹² (Kč/kg)
	měna/kg	Kč/kg	
Belgie	0,2231 EUR	5,61	3,73
Dánsko	6,55 DKK	22,13	13,98
Lotyšsko	1,4229 EUR	35,78	45,59
Rumunsko	0,45 EUR	11,31	18,23
Průměr			20,38

Průměrný kurz roku 2012: 1 EUR = 25,143 CZK; 1 DKK = 3,378 CZK Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

Po zohlednění všech faktorů, které ovlivňují výpočet, byla vypočtena pravděpodobná uplatnitelná sazba daně z kávy v ČR ve výši 20,38 Kč za kilogram. Uvedená hodnota sazby je velice důležitá, protože bude základem pro další výpočty v následující části kapitoly.

4.1.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z kávy

Tím nejdůležitějším vlivem, který sebou přinese zdanění kávy, je bezpochyby navýšení příjmů státního rozpočtu. Při odhadu přibližné částky, kterou by stát mohl na nové spotřební dani získat, se musí vzít v úvahu velikost spotřeby kávy na jednoho obyvatele v ČR a také

¹¹ Index umožňující srovnání dat se zohledněním skutečné ekonomické úrovně států

¹² Indexy PPS v roce 2012: průměr za EU (100), Belgie (119), Dánsko (125), ČR (79), Lotyšsko (62), Rumunsko (49)

celkový počet obyvatel žijících v zemi. Celkové příjmy státního rozpočtu ze spotřební daně z kávy se pak vypočte jako součin určené sazby daně, průměrné spotřeby daného produktu na obyvatele a celkového počtu obyvatel v zemi.

A nyní ke konkrétním číslům. Ze statistik vyplývá, že Češi během celého roku 2012, který je pro tuto práci směrodatný, průměrně spotřebovali 2 kilogramy čisté hmotnosti kávy na jednoho obyvatele. Dále je nutné uvést, že počet obyvatel v ČR se v průběhu celého roku 2012 v průměru pohyboval na hodnotě 10 505 445. Již jsou uvedeny veškeré skutečnosti potřebné k určení dodatečných příjmů státního rozpočtu v rámci spotřební daně z kávy a nyní se může přejít k samotnému výpočtu.

$$(20,38 \times 2) \times 10\,505\,445 = 428\,201\,938 \text{ Kč}$$

Lze zkonstatovat, že pokud by se do daňové soustavy ČR zavedla spotřební daň z kávy, stát by na daních vybral o zhruba 428 milionů korun více. To je pohled ze strany státu.

Druhou stranou, na kterou bude mít vliv zdanění kávy, jsou samotní obывatelé. Právě na nich leží zvýšené daňové břemeno a to v podobě vyšší ceny kávy nebo výrobků, které kávu obsahují. O kolik by se v průměru zvýšila cena balení kávy v zemi, ukazuje následující výpočet.

$$\frac{20,38}{10} = 2,038 \text{ Kč}$$

Sazba daně 20,38 Kč je určena za kilogram kávy. Takové množství si člověk v obchodě většinou nekupuje a jednotlivá balení jsou mnohem menší, proto je zvýšení ceny přepočteno na každých 100 gramů produktu. Jednoduchý výpočet tak ukazuje, že 100 gramů kávy podraží vlivem zavedení spotřební daně přibližně o 2 koruny.

4.2 Spotřební daň z čokolády

Produkt nazývaný čokoládá vzniká z kakaového prášku, který se získává z kvašených, pražených a mletých zrněk tropického kakaového stromu *Theobroma cacao*. Z kakaového prášku se po přidání cukru a dalších přísad vytvoří směs, která se většinou zpracovává do čokoládových tabulek. Čokoláda je obsažena také v dalších produktech, jako jsou různé dezerty, čokoládové tyčinky, zmrzliny atd.

Vědci prokázali, že čokoláda má jak pozitivní, tak i negativní účinky na lidský organismus. Mezi ty pozitivní patří především utlumování migrén, snižování krevního tlaku, posilování imunitního systému a jiné. Za negativum u čokolády lze považovat obsah cukru,

který se při konzumaci nadměrného množství usazuje v krvi člověka. Taková dlouhodobá konzumace může vést k nadváze a ke zdravotním problémům s ní spojenými. Jaké dopady by tedy mělo zavedení spotřební daně z čokolády, se uvádí v následující části kapitoly. [21]

4.2.1 Určení sazby daně

Spotřební daň z čokolády se ze všech členských zemí Evropské unie uplatňuje ve dvou z nich, v Dánsku a ve Finsku. Stejně jako u daně z kávy, také v tomto případě se bude při určení relevantní sazby daně pro podmínky v ČR vycházet z již uplatňovaného zdanění ve zmíněných dvou severských státech. Odvození sazby daně z čokolády zavedené v daňových zákonech Dánska jsou uvedeny v tabulkách 4.2 a 4.3.

Tab. 4.2 - Sazby spotřební daně z čokolády v Dánsku

Druh výrobku	Sazba	
	DKK/kg	Kč/kg
Kg čisté hmotnosti čokolády a cukrovinek s obsahem cukru nad 0,5 g na 100 g	24,61	83,13
Kg čisté hmotnosti čokolády a cukrovinek s obsahem cukru pod 0,5 g na 100 g	20,93	70,70

Průměrný kurz z roku 2012, 1 DKK = 3,378 CZK

Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

V Dánsku se na čokoládu aplikují dvě sazby daně. Po přepočtu z dánských korun na koruny české tyto sazby v roce 2012 činily 83,13 Kč a 70,70 Kč. Tyto čísla ovšem odpovídají pouze ekonomickým podmínkám Dánska. Pokud se určené sazby mají vzít v úvahu pro ekonomiku České republiky, je nutné je přepočítat pomocí indexu parity kupní síly, který tyto rozdílné ekonomické podmínky obou států zohledňuje. Postup výpočtu sazby daně podle indexu PPS ukazuje tabulka 4.3.

Tab. 4.3 - Přepočet dánských sazeb spotřební daně z čokolády podle indexu PPS

Sazby	Dánsko Index PPS = 125	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
83,13 Kč	83,13 Kč	66,50 Kč	52,54 Kč
70,70 Kč	70,70 Kč	56,56 Kč	44,68 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Index PPS ve výši 125, který se uvádí u Dánska značí, že ekonomická úroveň tohoto státu je o celých 25 procentních bodů vyšší, než je průměr všech zemí Evropské unie. Pokud se

zmíněné sazby vztáhnou k celounijnímu průměru, musí se snížit právě o 25 %. Oproti dobrému postavení Dánska se ekonomická úroveň v ČR pohybuje pod unijním průměrem a to o celých 21 procent. Proto se o tuto výši musí sazby daně ještě snížit. Výsledkem celého procesu je odvození sazeb, které by se daly uplatnit v českých podmínkách.

Pro zjednodušení následujících výpočtů, je nutné provést mírnou redukci, protože předmět daně v Dánsku zohledňuje čokoládu a k tomu cukrovinky s odlišným obsahem cukru. Předmětem zkoumání spotřební daně z čokolády v této práci je pouze samotná čokoláda jako celek bez jakéhokoliv dělení. Z tohoto důvodu se ze zjištěných dvou sazeb 52,54 a 44,68 Kč/kg musí vypočíst pouze jediná, která bude aplikovatelná na jeden kilogram čokolády. Tato redukce se provede pomocí aritmetického průměru obou sazeb.

$$\frac{52,54 + 44,68}{2} = 46,61 \text{ Kč/kg}$$

Z podmínek zdanění čokolády v Dánsku byla převzata sazba daně, která bude využita v dalších výpočtech, ve výši 46,61 Kč za kilogram čisté hmotnosti čokolády. Toto číslo ovšem není konečné. Jak již bylo zmíněno, stejná daň se uplatňuje také ve Finsku a je tedy nutné při hledání daňové sazby uplatnitelné v ČR zohlednit i zdejší zdanění.

Ve Finsku se čokoláda zdaňuje o poznání jednodušeji. Oproti Dánsku se zde aplikuje pouze jedna daňová sazba na kilogram čokolády v přepočtu 23,89 Kč, jak se uvádí v tabulce číslo 4.4.

Tab. 4.4 - Sazba spotřební daně z čokolády ve Finsku

Druh výrobku	Sazba	
	EUR/kg	Kč/kg
Kg čisté hmotnosti čokolády	0,95	23,89

Průměrný kurz z roku 2012, 1 EUR = 25,143 CZK

Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

Pro získání odpovídající sazby daně pro podmínky v ČR se opět nesmí opomenout rozdílná ekonomická úroveň obou států. Výpočet se shoduje s tím, který byl uplatněný v případě Dánska. Indexy PPS u ČR a průměr zemí EU jsou totožné, ale ekonomická úroveň Finska a Dánska se odlišuje. Zde se do výpočtu zahrnuje index PPS v hodnotě 115, který značí nadprůměrnou ekonomickou úroveň Finska o celých 15 %. Hodnoty pro jednotlivé státy jsou uvedeny v tabulce číslo 4.5.

Tab. 4.5 - Přepočet finské sazby spotřební daně z čokolády podle indexu PPS

Sazba	Finsko Index PPS = 115	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
23,89 Kč	23,89 Kč	20,77 Kč	16,41 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Nyní už jsou známy obě dvě převzaté sazby daně, které jsou zapotřebí k určení konečné sazby spotřební daně z čokolády uplatnitelné v zákonech České republiky. Pro připomenutí, po vzoru Finska byla vypočtena sazba daně ve výši 16,41 Kč/kg a hodnota 46,61 Kč/kg při zohlednění dánského zdanění. Konečná sazba daně se tedy určí jako aritmetický průměr obou uvedených hodnot.

$$\frac{46,61 + 16,41}{2} = 31,51 \text{ Kč/kg}$$

Závěrem lze konstatovat, že se sazba spotřební daně z čokolády ve výši 31,51 Kč za kilogram dá považovat za přiměřenou a svou výší odpovídající podmínkám v ČR a to především těm ekonomickým.

4.2.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z čokolády

Pokud by se spotřební daň z čokolády v České republice zavedla, bude to mít dopad na státní rozpočet. V jaké přibližné částce by se mohly zvýšit příjmy státního rozpočtu záleží především na výši sazby daně, která již byla odvozena. Dalším ovlivňujícím faktorem je roční spotřeba čokolády přepočtena na jednoho obyvatele, která v zemi za rok 2012 činila 4,9 kilogramů. Touto výší spotřeby se Češi řadí do evropského průměru. Třetí hodnota ve výpočtu zohledňuje počet obyvatel žijících v roce 2012 na území České republiky. Pravděpodobné příjmy státního rozpočtu z nově zavedené daně z čokolády se určí následujícím způsobem.

$$(31,51 \times 4,9) \times 10\,505\,445 = 1\,622\,030\,203 \text{ Kč}$$

Jak ukazuje výpočet, do státní pokladny by v důsledku zdanění mohlo přitéct více než 1,6 miliardy Kč za rok. To se dá považovat za pozitivní stránku věci. Tou druhou stránkou, která již není tak pozitivní především pro obyvatele, je vliv zdanění na konečnou cenu produktu.

Tabulky čokolády většinou nemají kilogramovou hmotnost, na níž je určena sazba daně. Proto je zapotřebí vzít v úvahu zdražení běžného balení čokolády. Jako optimální hmotnost balení může být například 100 gramů. Jelikož se bude jednat o zdražení průměrného balení

čokolády, musí se zohlednit také to, že balení čokolády obsahují různé oříšky, náplně, sušené ovoce atd. Tyto přísady jsou zahrnuty v celkové hmotnosti balení čokolády a tudíž se musí vyloučit. Podle přiměřeného odhadu by se dalo konstatovat, že ve 100 gramovém balení se v průměru obsah čokolády pohybuje okolo 80 gramů a zbytek jsou zmíněné příměsy. O kolik se tedy zvýší cena takového balení v důsledku zavedení spotřební daně z čokolády vyobrazuje následný výpočet.

$$\frac{31,51}{10} \times 0,8 = 2,52 \text{ Kč}$$

Sazba daně za kilogram se vydělí deseti a je získáno zdanění ze 100 gramů čokolády. Následným vynásobením hodnotou 0,8 byla zjištěna částka, o kterou se zdrazí běžné 100 gramové balení s obsahem čokolády 80 gramů. Pokud by si takové zboží chtěl občan v obchodě koupit po zavedení spotřební daně z čokolády, připlatil by si v průměru asi o 2,5 Kč více.

4.3 Spotřební daň z limonád

Limonádu lze definovat jako ochucený nápoj z pitné vody s obsahem cukru, který je sycený oxidem uhličitým. Takový nápoj je oproti minerálkám a neochuceným vodám spíše ke škodě než ke zdraví. Sladké limonády mají vysoké zastoupení v pitném režimu lidí i přesto, že samotný nápoj díky vysokému obsahu cukru samotnou žízeň nezažene. Právě cukr obsažený v limonádách může za jejich negativní vliv na lidský organismus. Při zvýšené konzumaci totiž dochází k žaludečním problémům, obezitě, kazivosti zubů, oslabení imunity a také k nadměrnému zatěžování ledvin. Oproti předchozím produktům, kdy byly uvedeny i pozitivní projevy jejich konzumace, se zde nic podobného vyjmenovat nedá, protože spotřeba sladkých limonád, mimo rychlého přísunu energie, nic takového nepřináší. Zavedení zdanění této potraviny v České republice by tudíž bylo na místě a to především kvůli tomu, aby se spotřeba limonád omezila. [26]

4.3.1 Určení sazby daně

Spotřební daň ze sladkých limonád se využívá ve dvou státech EU, jsou to Lotyšsko a Maďarsko. Právě po vzoru těchto dvou zemí bude odvozena pravděpodobná sazba daně, která by se mohla aplikovat do českého zákona, pokud by se zde taková daň zavedla. Nejprve je pomocí tabulky č. 4.6 přiblížena sazba daně uplatňována v Lotyšsku.

Tab. 4.6 - Sazba spotřební daně z limonád v Lotyšsku

Druh statku	Sazba	
	EUR/l	Kč/l
Litr slazené limonády	0,074	1,86

Průměrný kurz roku 2012, 1 EUR = 25,143

Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

Zákony Lotyšské republiky stanovují sazbu daně na jeden litr slazené limonády ve výši 0,074 EUR. Po přepočtu na koruny průměrným kurzem v roce 2012 dělala tato sazba 1,86 Kč/l. Taková sazba je stanovena v ekonomických podmínkách Lotyšska. Pomocí přepočtu indexem PPS, uvedeného v tabulce č. 4.7, je určena sazba spotřební daně z limonád, která odpovídá podmínkám panujícím v České republice.

Tab. 4.7 - Přepočet lotyšské sazby spotřební daně z limonád podle indexu PPS

Sazby	Lotyšsko Index PPS = 62	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
1,86 Kč	1,86 Kč	3,00 Kč	2,37 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Index PPS ukazuje, že Lotyšsko je na tom ekonomicky mnohem hůř, než Česká republika. Hodnota sazby daně se tedy v průběhu propočtu zvýšila. Lotyšsko zaostává za celounijním průměrem o 38 % a právě o tolik procent se musí uvedená sazba daně zvýšit, aby byla zjištěna výše sazby pro průměr celé EU. Taková hodnota je ovšem pouze mezivýpočtem. Pro ČR byl stanoven index PPS na hodnotě 79, proto je nutné sazbu daně ve výši 3 Kč opět snížit o celých 21 %. Výsledná sazba daně na litr limonády odpovídající ekonomické úrovni v ČR činí 2,37 Kč.

Jako druhou zemí zdaňující limonády, bylo uvedeno Maďarsko. Zákodníci této země šli podobnou cestou jako jejich kolegové z Lotyšska. Sazba daně je taktéž stanovena na jeden litr slazené limonády, ale její hodnota byla stanovena na poměrně nižší úrovni, než je tomu v Lotyšsku, což lze spatřit v tabulce 4.8.

Tab. 4.8 - Sazba spotřební daně z limonád v Maďarsku

Druh statku	Sazba	
	HUF/l	Kč/l
Litr slazené limonády	5	0,435

Průměrný kurz roku 2012, 100 HUF = 8,697 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [9]

V Maďarsku se na litr limonády aplikuje sazba daně 5 maďarských forintů. Po přepočtu na koruny tato sazba dělá 0,435 Kč za litr. Také Maďarsko se pohybuje na nižší ekonomické úrovni, než je tomu v ČR. Proto se i zde, po přepočtu hodnoty sazby daně pomocí indexu PPS, tato hodnota zvýší. To je zřejmé z tabulky 4.9.

Tab. 4.9 - Přepočet maďarské sazby spotřební daně z limonád podle indexu PPS

Sazby	Maďarsko Index PPS = 66	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
0,435 Kč	0,435 Kč	0,659 Kč	0,520 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Po zvýšení sazby daně o 34 % na celounijní průměr a opětovné snížení o 21 % odpovídajících ekonomické zaostalosti České republiky za průměrem všech zemí EU, byla zjištěna sazba daně aplikovatelná do zákona ČR ve výši 0,52 Kč.

Dosud byly zjištěny dvě sazby daně. První byla převzata z daně z limonád, která se uplatňuje v Lotyšsku a ta druhé ze stejné daně v Maďarsku. Ke zjištění konečné sazby musí být zohledněno zdanění v obou zemích a to výpočtem aritmetického průměru obou hodnot.

$$\frac{2,37 + 0,52}{2} = 1,45 \text{ Kč}$$

Výpočet ukázal, že přiměřená sazba spotřební daně z limonád, která by mohla být zavedena do daňové soustavy České republiky, odpovídá částce 1,45 korun na jeden litr.

4.3.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z limonád

Když je známa velikost sazby daně z limonád a při konstantním počtu obyvatel v ČR v roce 2012, s nímž bylo počítáno již dříve, schází pouze uvést průměrnou roční spotřebu limonád v zemi. Poté bude možné odhadnout, kolik peněz přiteče navíc do státní pokladny ze zdanění sladkých limonád. Již bylo uvedeno na začátku této části kapitoly, že limonády zaujímají vysoký podíl v pitném režimu obyvatel ČR. To potvrzují čísla Českého statistického úřadu, který uvádí, že v roce 2012 průměrně jeden obyvatel vypil 104 litrů sladkých limonád, naopak mnohem nižší spotřeba byla u minerálních vod s 63 litry a sodových vod s 35 litry za rok. Pro odhad pravděpodobných dodatečných příjmů státního rozpočtu je směrodatná spotřeba limonád. Po vynásobení všech potřebných faktorů bylo zjištěno, že by ČR na spotřební dani z limonád vybrala více než 1,5 miliardy korun.

$$(1,45 \times 104) \times 10\,505\,445 = 1\,584\,221\,106 \text{ Kč}$$

Další otázkou je, o kolik by se vlivem zdanění limonády zdražily. Již ze samotné sazby

daně určené na jeden litr produktu lze odvodit, že litr limonády by podražil o 1,45 Kč. Časté balení tekutin jsou také o obsahu 0,5 a 2 litry. V takovém případě by zdražení činilo zhruba 0,7 Kč, respektive 2,9 Kč na balení limonády.

4.4 Spotřební daň z energetických nápojů

Energetické nápoje jsou nealkoholické nápoje s vysokým obsahem kofeinu, cukru, umělých sladidel, taurinu¹³ a dalších látek. Hlavním efektem z požívání energetických nápojů by mělo být získání energie, ovšem energetická hodnota těchto produktů není nijak vysoká. Pocit získání zvýšené energie obstarávají stimulační látky, které působí na centrální nervovou soustavu a vedou k nárustu fyzické a mentální výkonnosti, ale také například ke zvýšení pozornosti.

Dalo by se usoudit, že energetické nápoje by měly dodávat energii po fyzické zátěži ku příkladu sportovcům. Opak je ale pravdou a tyto výrobky jsou škodlivější, než by se dalo čekat. Po sportovním výkonu tělo potřebuje získat tekutiny, ale energetický nápoj lidský organismus ještě více dehydratuje. Zvýšené pití energetických drinků může dále vést k tachykardii¹⁴, srdeční aritmii, záchvatům a v neposlední řadě k obezitě. Jeden nápoj totiž obsahuje tolik cukru, že po jeho konzumaci tělo přijme šestkrát větší dávku cukru, než je doporučená denní dávka. V České republice se spotřeba energetických nápojů rok od roku zvyšuje a to především u mladých lidí. Stálo by za to uvážit zdanění těchto výrobků kvůli jejich negativním dopadům na lidský organismus. [19]

4.4.1 Určení sazby daně

Dosud jedinou zemí, která se odhodlala zavést spotřební daň z energetických nápojů, je Maďarsko. Lze považovat za pozoruhodné, že takových zemí není více, když se vezmou v úvahu účinky takovýchto nápojů. Při odvozování sazby spotřební daně z energetických nápojů, uplatnitelné v podmínkách ČR bude zohledněno podobné zdanění právě v Maďarsku. V této zemi zákonodárci nastavili výši sazby daně poměrně na vysoké úrovni, jak ukazuje následující tabulka číslo 4.10.

13 Taurin je neesenciální aminokyselinou působící jako výrazný energizér – stimulátor mozkové aktivity.

14 Zvýšená tepová frekvence.

Tab. 4.10 - Sazba spotřební daně z energetických nápojů v Maďarsku

Druh statku	Sazba	
	HUF/l	Kč/l
Litr energetického nápoje	250	21,74

Průměrný kurz roku 2012, 100 HUF = 8,697 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [9]

Sazba daně stanovená pro zdanění jednoho litru energetického nápoje činí 250 maďarských forintů. V přepočtu na české koruny kurzem z roku 2012 tak tato sazba za ekonomických podmínek v Maďarsku dosahuje výše 21,74 Kč. Stejně jako u všech ostatních netradičních spotřebních daní, také u této nestačí pouze přepočíst sazbu daně podle měnového kurzu, nýbrž se musí zohlednit i rozdílná ekonomická úroveň Maďarska a České republiky. Jaká by teoreticky mohla být přijatelná sazba daně z energetických nápojů v ČR, se uvádí v tabulce 4.11.

Tab. 4.11 - Přepočet maďarské sazby spotřební daně z en. nápojů podle indexu PPS

Sazby	Maďarsko Index PPS = 66	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
21,74 Kč	21,74 Kč	32,94 Kč	26,02 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Při přepočtu sazby daně se musí vzít v úvahu fakt, že je Česká republika ekonomicky vyspělejším státem než Maďarsko a to podle indexu PPS o celých 13 jednotek. Po převedení sazby daně na průměrnou úroveň v EU a následně na podmínky panující v České republice, byla zjištěna konečná sazba daně, která by se zde mohla uplatnit, v částce 26,02 Kč za litr energetického nápoje. Jelikož byla sazba daně odvozena pouze z jednoho členského státu EU, není nutná další redukce. Vzhledem k poměrně vysoké sazbě daně z energetických nápojů by mělo její zavedení docela vysoké následky především na cenu těchto produktů. S přihlédnutím k popsané povaze takových nápojů, ale jsou takové následky přijatelné.

4.3.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně z energetických nápojů

Nejdůležitější vliv bude mít zavedení spotřební daně z energetických nápojů na státní rozpočet ČR. Rozsah tohoto vlivu záleží především na spotřebě nápojů samotnými obyvateli země. V roce 2012 zkonzumoval každý Čech průměrně 2,38 litrů energetických nápojů. Pokud by se zavedla taková výše sazby daně, která byla odvozena v předchozím textu, vypočítal by se dodatečný příjem státního rozpočtu následovně.

$$(26,02 \times 2,38) \times 10\,505\,445 = 650\,576\,996 \text{ Kč}$$

Po vynásobení průměrné spotřeby produktu, sazby daně a počtu obyvatel v ČR bylo zjištěno, že zdanění spotřeby energetických nápojů by státní pokladně vyneslo přibližně 650 milionů korun.

Již bylo řečeno, že tak vysoká sazba daně, která byla odvozena a se kterou je zde počítáno, bude mít velký dopad na cenu energetických nápojů. Ze zmíněné sazby 26,02 Kč na litr je samozřejmé, že si za litr energetického nápoje spotřebitel připlatí zhruba 26 korun. Litrové balení těchto drinků se ovšem většinou nevyrábí a tudíž je nutné propočítat zdražení na menší objem produktu.

$$\frac{26,02}{10} = 2,602 \text{ Kč}$$

Z výsledku uvedeného výpočtu je zřejmé, že každých 100 mililitrů energetického nápoje bude pro konečného spotřebitele dražší o 2,60 Kč. Obvyklé balení nápoje má objem 0,5 litrů. V tomto případě by byl produkt o celých 13 korun dražší, což už se jeví jako docela velká daňová zátěž.

4.5 Spotřební daň ze zmrzliny

Zmrzlina je mražený mléčný produkt vyrobený ze smetany nebo mléka, cukru, vajec, ovoce, čokolády a dalších příměsí. V dnešní době je až vzácnost narazit v obchodech na kvalitní zmrzlinu. Většinou se jedná o různé mražené krémy plné cukru, rostlinných tuků, umělých barviv a dalších náhražek. Takové zmrzliny mohou u některých lidí vyvolávat alergie a obsah cukru při vyšší konzumaci napomáhá k získání nadváhy. Tyto argumenty by mohly stát za zvážením zavést spotřební daň ze zmrzliny, i když je to ve světě spíše ojedinělá záležitost.

4.5.1 Určení sazby daně

Daň ze zmrzliny se uplatňuje v jediném státě EU, kterým je Dánsko. Při odvozování adekvátní konečné sazby daně se budou výpočty opírat právě o zdanění po vzoru Dánského království. V této zemi jsou určeny hned 4 sazby, kterými se může zmrzlina zdanit. Dělí se podle obsahu cukru a povahy zmrzliny. Všechny sazby daně jsou uvedeny v následující tabulce 4.12.

Tab. 4.12 - Sazby spotřební daně ze zmrzliny v Dánsku

Druh statku	Sazba	
	DKK/L	Kč/L
Zmrzlina s obsahem cukru vyšším než 0,5 g na 100 ml.	6,61	22,33
Zmrzlina s obsahem cukru pod 0,5 g na 100 ml.	5,29	17,87
Zmrzlina mix (například měkké zmrzliny) s obsahem cukru vyšším než 0,5 g na 100 ml	6,61	22,33
Zmrzlina mix (například měkké zmrzliny) s obsahem cukru pod 0,5 g na 100 ml.	5,29	17,87

Průměrný kurz roku 2012, 1 DKK = 3,378 CZK

Zdroj: Vlastní zpracování podle [16]

Sazby daně v dánských zákonech jsou sice čtyři, ale z tabulky lze vyčíst, že bez ohledu na druh zmrzliny se sazby odlišují pouze na základě obsahu cukru. Po přepočtu z dánských korun na koruny české jsou sazby daně vyčísleny na 22,33 Kč a 17,87 Kč za litr zmrzliny. V další tabulce 4.13 jsou tyto sazby přepočteny pomocí indexu parity kupní síly na ekonomické podmínky panující v ČR.

Tab. 4.13 - Přepočet dánských sazeb spotřební daně ze zmrzliny podle indexu PPS

Sazby	Dánsko Index PPS = 125	EU (průměr) Index PPS = 100	ČR Index PPS = 79
22,33 Kč	22,33 Kč	17,86 Kč	14,11 Kč
17,87 Kč	17,87 Kč	14,30 Kč	11,30 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle [17]

Po zohlednění dánské nadprůměrné ekonomické úrovně a zaostalosti české ekonomiky za průměrem všech členských zemí EU, byly zjištěny adekvátní sazby daně, které by mohly být zavedeny do zákonů v ČR. Jednomu litru zmrzliny, která obsahuje více než 0,5 gramu na 100 mililitrů zmrzliny, odpovídá sazba v hodnotě 14,11 Kč. Pokud zmrzlina obsahuje menší množství cukru, než je uvedeno v přechozí větě, uplatní se daňová sazba 11,30 Kč a litr.

4.5.2 Vlivy způsobené zavedením spotřební daně ze zmrzliny

V České republice se v roce 2012 v průměru spotřebovalo 5 litrů zmrzliny na osobu. Ovšem je zcela nemožné zjistit, kolik zmrzliny bylo v ČR spotřebováno podle množství

obsahu cukru, aby bylo možné určit, která sazba daně by se měla aplikovat na jaké množství zmrzliny. Bylo proto přijato opatření, které zjednoduší následující výpočty. Toto zjednodušení spočívá v tom, že u zmrzliny obsahující více než 0,5 g cukru na 100 ml a zmrzliny s nižším obsahem cukru než je 0,5 g na 100 ml, bude spotřeba na jednoho obyvatele ČR shodná a to 2,5 litrů. Jak se za uvedených předpokladů zjistí vliv zdanění zmrzliny na příjmy státního rozpočtu České republiky, ukazuje výpočet.

$$(2,5 \times 14,11 + 2,5 \times 11,30) \times 10\,505\,445 = 667\,358\,394 \text{ Kč}$$

Po sečtení součinů jednotlivých daňových sazeb a spotřeby jednotlivých druhů zmrzlin na osobu a také po zohlednění počtu obyvatel v České republice za rok 2012, bylo zjištěno, že daň ze zmrzliny by dodatečně přinesla do státního rozpočtu přibližně 667 milionů korun.

Ještě zbývá odvodit, jaký dopad by měla nově zavedená daň na cenu zmrzliny pro konečného spotřebitele. U zmrzliny s obsahem cukru vyšším, než 0,5 g na 100 ml by se cena zvýšila o přibližně 1,41 Kč na 100 mililitrech produktu.

$$\frac{14,11}{10} = 1,411 \text{ Kč}$$

U zmrzliny, která obsahuje méně než 0,5 g cukru na 100 ml, by zdražení činilo přibližně 1,13 korun na každých 100 mililitrů výrobku.

$$\frac{11,30}{10} = 1,13 \text{ Kč}$$

4.6 Analýza dopadu zavedení netradičních spotřebních daní v ČR

V této části kapitoly jsou shrnuty veškeré poznatky, které byly zjištěny ohledně možného zavedení netradičních spotřebních daní z kávy, čokolády, limonád, energetických nápojů a zmrzliny. V následující analýze jsou popsány dopady netradičních spotřebních daní na daňové příjmy státního rozpočtu, posílení postavení spotřebních daní vůči ostatním uplatňovaným daním v ČR a také na daňové výdaje obyvatel země.

4.6.1 Výnosy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní

V předešlé části kapitoly číslo 4 bylo vysvětleno, jak by mohly vypadat netradiční spotřební daně v České republice. Součástí tohoto popisu bylo mimo jiné určení dodatečných příjmů státního rozpočtu ze zdanění jednotlivých produktů. Veškeré tyto příjmy jsou shrnuty v následující tabulce číslo 4.14.

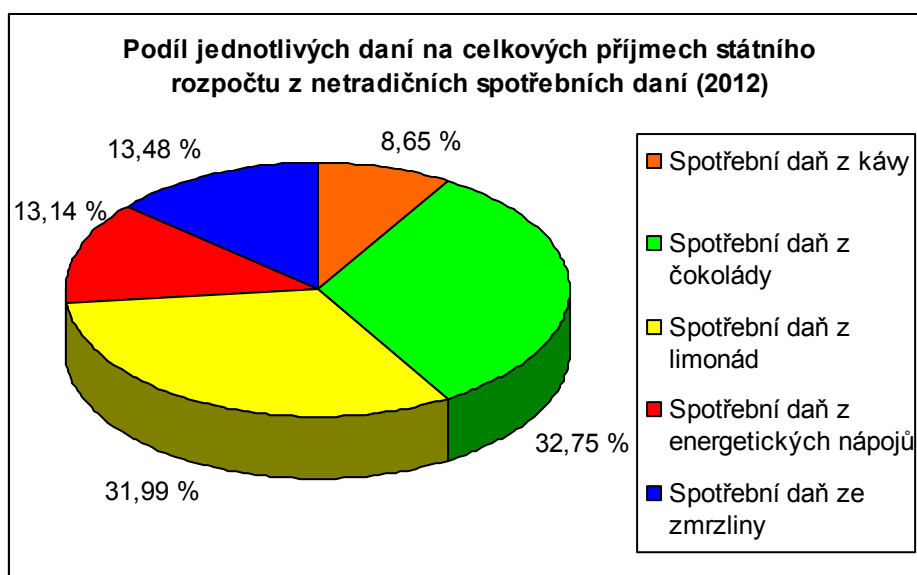
Tab. 4.14 - Příjmy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní

Netradiční spotřební daň	Příjmy státního rozpočtu
Spotřební daň z kávy	428 201 938 Kč
Spotřební daň z čokolády	1 622 030 203 Kč
Spotřební daň z limonád	1 584 221 106 Kč
Spotřební daň z energetických nápojů	650 576 996 Kč
Spotřební daň ze zmrzliny	667 358 394 Kč
Celkem	4 952 388 637 Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Při srovnání hodnot uvedených v tabulce je zřejmé, že by se do státního rozpočtu z výběru daní nejvíce odvedlo z čokolády a limonád, a to v částkách převyšující 1,5 miliardy Kč. Podstatně méně by se na daních vybralo z energetických nápojů a zmrzliny a úplně nejmenší obnos by se z pěti uvedených prouktů do státní pokladny získalo na spotřební dani z kávy. Po sečtení částek utržených z jednotlivých daní vyšlo najevo, že celkový příjem do rozpočtu České republiky za kompletní balík netradičních spotřebních daní, by mohl být necelých 5 miliard korun českých. Přesné podíly, které zaujímají jednotlivé daně na celkových příjmech státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní jsou vyobrazeny v grafu č. 4.1.

Graf 4.1 - Podíl daní na celkových netradičních spotřebních daních



Zdroj: Vlastní výpočty

Na celkové utržené částce 4 952 388 637 Kč, vybrané z netradičních spotřebních daní, mají největší podíl daně z čokolády ve výši 32,75 % a z limonád s necelými 32 procenty. Třetí a čtvrtý nejvyšší podíl odpovídající zhruba 13 procentům připadá na daň ze zmrzliny a energetických nápojů. Nejmenšího zastoupení dosahuje daň z kávy ve výši 8,65 %.

Veškeré daňové příjmy byly počítány z údajů roku 2012, kdy ovšem nebyla spotřeba jednotlivých produktů ovlivněna spotřebními daněmi. Příjmy v částce necelých 5 miliard korun proto odpovídají situaci, ve které by byly zavedeny netradiční spotřební daně, ale lidé by nakupovali stále stejné množství zdaněných potravin. To znamená, že zdražení potravin v důsledku zdanění nijak neovlivní výši spotřeby. Ovšem důvod zavedení netradičních spotřebních daní by mělo mít za cíl omezit spotřebu produktů, které nejsou zrovna prospěšné pro obyvatele ČR. Je tudíž žádoucí toto omezení spotřeby zohlednit. Je logické, že pokud se bude snižovat konzumace nově zdaněných výrobků, bude se snižovat i obnost vybraný z daní. Jak by se změnilы příjmy státního rozpočtu vlivem snížení spotřeby produktů zatížených netradičními spotřebními daněmi, je obsaženo v tabulce 4.15.

Tab. 4.15 - Výnosy z netradičních spotřebních daní po snížení spotřeby

Celkový výnos z netradičních spotřebních daní	Omezení spotřeby	Částka o kterou se sníží příjmy z daní	Konečné příjmy státního rozpočtu
4 952 388 637 Kč	0 %	0 Kč	4 952 388 637 Kč
	5 %	247 619 432 Kč	4 704 769 205 Kč
	10 %	495 238 864 Kč	4 457 149 773 Kč
	15 %	742 858 296 Kč	4 209 530 341 Kč
	20 %	990 477 727 Kč	3 961 910 910 Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

V tabulce je vidět, o kolik by se snížily příjmy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní, pokud by klesla spotřeba zdaňovaných produktů v průměru od 5 do 20 procent. O kolik méně by ve skutečnosti lidé nakupovali zdražené výrobky, lze jen těžce předvídat, zda si občané za produkt připlatí a nebo raději spotřebu omezí. Jelikož se jedná o produkty běžné spotřeby, je velice pravděpodobné, že by u drtivé většiny lidí zvítězila první varianta. V dalších výpočtech se tudíž bude vycházet z předpokladu, že by občané ČR vlivem zavedení spotřební daně na netradiční produkty omezili svou spotřebu o 5 % a příjmy státního rozpočtu by tak činily 4 704 769 205 Kč.

4.6.2 Vliv netradičních spotřebních daní na význam celkových spotřebních daní v ČR

Zavedením nových spotřebních daní by se zvýšil význam celkových spotřebních daní vybíraných na území České republiky. Vybíralo by se více peněz a podíl spotřebních daní na celkových daňových příjmech by vzrostl. V roce 2012 se spotřební daně podílely na celkových daňových příjmech 10,75 procenty. Jak by tuto hodnotu ovlivnilo zavedení nových spotřebních daní je odvozeno v tabulce číslo 4.16.

Tab. 4.16 - Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech ČR

Druh daně	Podíl před zavedením netradičních spotřebních daní	Podíl po zavedení netradičních spotřebních daní
Daň z příjmů FO	10,78 %	10,74 %
Daň z příjmů PO	9,46 %	9,43 %
Pojistné na soc. zabezpečení	34,03 %	33,91 %
DPH	21,24 %	21,16 %
Spotřební daň – tabákové výrobky	3,96 %	3,95 %
Spotřební daň – alkoholické nápoje	0,81 %	0,81 %
Spotřební daň – energetické produkty	6,02 %	6,00 %
Ostatní	13,70 %	13,65 %
Netradiční spotřební daně	-	0,35 %
Celkové roční daňové příjmy	1 347 199 562 151 Kč	1 351 904 331 356 Kč

Zdroj: Vlastní výpočty a také podle [16]

V tabulce je vidět, že by se vlivem zavedení netradičních spotřebních daní snížilo zastoupení všech jednotlivých daní, které se podílí na celkových daňových příjmech státního rozpočtu ČR. Jak již bylo zmíněno dříve, ročně by se vlivem zavedení netradičních spotřebních daní zvýšily příjmy státního rozpočtu o 4 704 769 205 Kč tomu odpovídá navýšení o 0,35 %. O tento podíl by se také zvýšil význam příjmů celkových spotřebních daní v České republice a to následovně.

$$3,95 + 0,81 + 6,00 + 0,35 = 11,11$$

Po sečtení procentního zastoupení spotřebních daní z tabákových výrobků, alkoholických nápojů, energetických produktů a netradičních produktů na celkových daňových příjmech ČR v roce 2012, byl vypočten celkový podíl na těchto příjmech ve výši 11,11%. Z grafu 3.7, kde byl porovnáván význam spotřebních daní v daňových soustavách jednotlivých členských zemí EU, bylo zjištěno, že v České republice je tento význam šestý nejvyšší. Po zavedení netradičních spotřebních daní by ČR v tomto srovnání postoupila díky 11,11 procentům na 5. příčku.

Podle statistik Evropské komise činily celkové příjmy státního rozpočtu z daní za rok 2012 přes 1 347 miliard Kč. Pokud by byly ve stejný rok zavedeny navíc spotřební daně z netradičních produktů, obnos vybraných peněz by se díky tomu zvýšil na necelých 1 352 miliard korun.

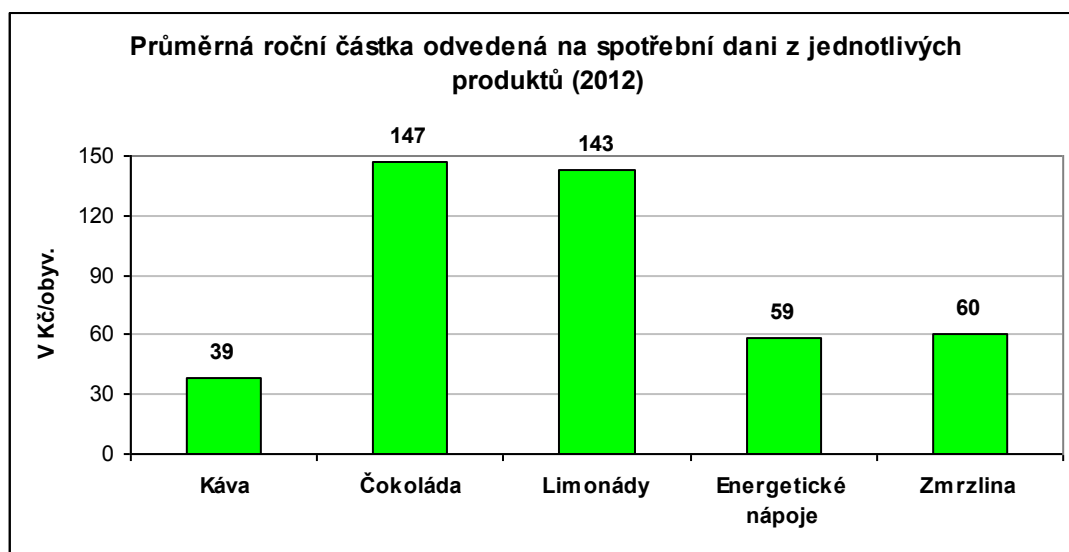
4.6.3 Vliv netradičních spotřebních daní na daňové výdaje obyvatel ČR

Zavedení nových spotřebních daní do daňové soustavy České republiky by neznamenal pouze navýšení příjmů státního rozpočtu, ale také zvýšení částky, kterou by obyvatelé země museli během roku na spotřebních daních odvést. Právě z kapsy každého člověka žijícího v ČR by proudily peníze státu z důvodu zavedení netradičních spotřebních daní. Kolik peněz navíc by musel každý obyvatel obětovat vzhledem ke spotřebě zdaněných výrobků, se uvádí ve výpočtu.

$$\frac{4\,704\,769\,205}{10\,505\,445} = 447,84 \text{ Kč}$$

Dodatečný roční výdaj každého obyvatele se jednoduše zjistí tak, že se celkové daňové příjmy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní vydělí počtem obyvatel ČR roku 2012. Z tohoto výpočtu vzešla po zaokrouhlení částka 448 Kč. Tolik peněz by tedy musel každý občan ČR odvést ročně do státní pokladny navíc ze svých příjmů. Pokud by se tato částka rozdělila podle jednotlivých produktů zdaněných netradiční spotřební daní, připlatil by si každý občan na těchto produktech takovou výši peněz, která je vyobrazena v grafu číslo 4.2.

Graf 4.2 - Částky vynaložené obyvateli ČR na netradiční spotřební daně

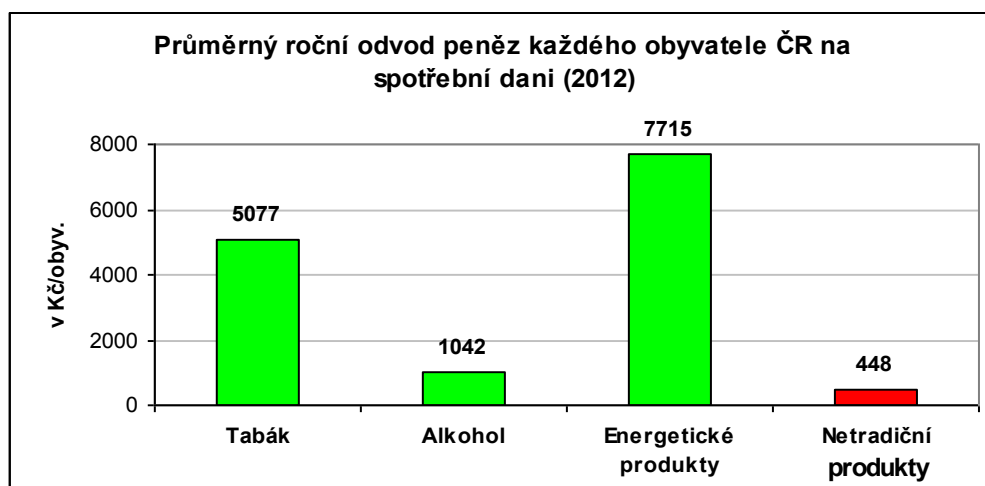


Zdroj: Vlastní výpočty

Nejvíce peněz by lidé museli obětovat při spotřebě čokolády a limonád a to v částkách 147 Kč a 143 Kč za rok na obyvatele. Na třetím místě se umístila zmrzlina následovaná energetickými nápoji s téměř shodnou částkou 60 Kč. Nejmenší dodatečný obnos peněz 39 Kč by občané kvůli dani vydali u kávy.

V grafu 3.8 bylo uvedeno, že každý obyvateľ ČR musí ročně odvést na celkové spotřební dani v průměru 4,68 % ze svého platu, přičemž tento podíl odpovídá celkové částce ve výši 13 834 Kč. Po započtení netradičních spotřebních daní do celkových spotřebních daní by uvedená částka vzrostla o 448 Kč a obyvatelé ČR by tak nově odvedli na spotřební dani v průměru o 0,15 % ze svého ročního platu více. Celková odvedená částka by se tedy zvýšila na 14 282 Kč na obyvatele, což by představovalo 4,83 % z průměrné roční mzdy v ČR za rok 2012. Z kterých produktů by lidé zaplatili nejvíce na spotřební dani, je ukázáno v grafu číslo 4.3.

Graf 4.3 - Roční odvod obyvatel ČR na spotřební dani



Zdroj: Vlastní výpočty

V průměru každý občan odvedl v ČR v roce 2012 nejvíce na spotřební dani z energetických produktů a to 7715 Kč. Druhé místo zaujímá daň z tabáku s hodnotou 5077 Kč za rok a nejméně bylo zapláceno na spotřební dani z alkoholu v částce 1042 Kč. Pokud by v tomtéž roce byly zavedeny netradiční spotřební daně, tak by v porovnání s předchozími produkty zatížily peněženky občanů nejméně a to v částce 448 Kč za rok.

4.7 Dílčí závěr

Analýza dopadu zavedení netradičních spotřebních daní v České republice ukázala, že by se nejednalo o nijak vysokou finanční zátěž pro občany země. I když toto tvrzení je relativní. Kolik by opravdu každý člověk na nových spotřebních daních odvedl, závisí pouze na tom, jaké množství zdaněných výrobků by spotřeboval. Samozřejmě čím větší spotřeba, tím více peněz by jedinec musel obětovat a naopak. Jelikož jsou sazby daně u uvedených netradičních daní nastaveny docela rozumně, je zde předpoklad, že by spotřeba produktů mohla mírně poklesnout, ale rozhodně ne v souhrnu o více než 10 %. Lidé by zřejmě byli ochotni si připlatit o nějakou tu korunu navíc, než aby se vzdali konzumace svého oblíbeného výrobku. Jedním z úkolů zavedení netradičních spotřebních daní by mělo být omezení spotřeby zdaňovaných produktů, ovšem pokud není tento úkol zcela naplněn, nastává druhý efekt, kterým jsou dodatečné příjmy státního rozpočtu vybrané z daní. V avizovaném případě by odhadované snížení spotřeby nedosahovalo vysokých hodnot, ale na druhou stranu by se o to více peněz vybralo do státní pokladny.

Díky spotřebním daním z netradičních produktů by se podle odhadů mohlo vybrat

přibližně 4,7 miliard korun. Tato částka vypadá vůči celkovým daňovým příjmům ČR jako zanedbatelná, ovšem jen do té doby, než by se z netradičních spotřebních daní udělala daň účelová. Vybrané peněžní prostředky do státního rozpočtu by byly vynaloženy pouze za určitým účelem. V tomto případě by měl být tím účelem pomoc českému zdravotnictví. Pokud by bylo mezi nemocnice v ČR rozděleno navíc necelých 5 miliard korun, byla by to velká pomoc a uvedená částka by tak nabrala na významu.

5. Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na spotřební daně v České republice. Spotřební daně tvoří důležitou část na celkových daňových příjmech státního rozpočtu nejen v ČR, ale také v ostatních zemích. Svou podstatou přinášejí nejen finance pro stát, ale také nutí obyvatele k omezování spotřeby produktů, na které jsou spotřební daně uvaleny. Existuje okruh produktů, na které předpisy Evropské unie vyžadují zavedení zdanění, ale je zde i celá řada dalších produktů, jejichž zdanění mají ve svých rukou pouze vlády jednotlivých zemí. V České republice dosud žádné tzv. netradiční spotřební daně zavedeny nejsou. Jaké dopady na ekonomiku by mělo zavedení spotřebních daní na jiné, než tradiční produkty, bylo náplní této diplomové práce. Jelikož nebyly známy daňové příjmy za aktuální roky, byla celá analýza aplikovaná na nejbližší možný rok 2012.

Po uvedení teoretického vymezení daní jako celku, byl výklad zaměřen pouze na spotřební daně. Byly uvedeny nejdůležitější informace o daních z alkoholických výrobků, tabákových výrobků a energetických produktů. Sazby těchto tradičních spotřebních daní byly pro lepší představu porovnány se sazbami uplatňovanými ve všech členských zemích Evropské unie. Následná analýza, týkající se již zavedených spotřebních daní v ČR, přinesla další důležité výsledky, které byly následně využity pro praktickou část práce. Bylo zjištěno, že se spotřební daně podílejí na celkových daňových příjmech 10,79 procenty. Tato hodnota zařadila Českou republiku na šestou příčku ve srovnání důležitosti postavení spotřebních daní v daňových soustavách všech členských zemí EU. Dále byl zachycen trend, jakým se v posledních letech vyvíjely výnosy ze spotřebních daní. Tento trend ukázal, že výnosy za poslední roky mírně klesají a v roce 2012 se pohybovaly na již zmíněných 10,79 procentech. Analýza nebyla zaměřena pouze na výběr spotřebních daní z pohledu státu, ale také z druhého pohledu obyvatel země, kteří daně do státní pokladny odvádí. Pro komplexnost bylo tedy zkoumáno, jaký podíl ze své roční mzdy musí průměrně každý občan ČR vydat na zaplacení spotřebních daní. Tento podíl činí 4,68 % a je čtvrtý nejvyšší v rámci zemí EU.

Zkoumání možných dopadů zavedení netradičních spotřebních daní, se odvíjelo od pěti vybraných produktů, na které by bylo možné aplikovat spotřební daň. Mezi těmito produkty byla káva, která je v rámci netradičních spotřebních daní zdaňována v zemích EU nejčastěji a dále produkty škodlivé především vysokým obsahem cukru, jako jsou čokoláda, sladké limonády, energetické nápoje a zmrzlina. U všech těchto produktů byly odvozeny adekvátní

sazby daně, které by se daly použít v ekonomických podmínkách České republiky. Díky zjištěným sazbám bylo následně možné u jednotlivých produktů odhadnout výši dodatečných příjmů státního rozpočtu a také peněžní částku, o kterou by se výrobky vlivem zdanění zdražily pro konečného spotřebitele. Ze závěrečné analýzy vyplývá, že by se ze zavedení netradičních spotřebních daní vybralo do státního rozpočtu navíc přibližně 4,7 miliard korun českých, přičemž by se na této sumě nejvíce podílely daně z čokolády a sladkých limonád a naopak by se nejméně vybralo ze zdanění kávy. Příjmy státního rozpočtu ČR z daní by tak vzrostly o 0,35 % a podíl spotřebních daní na celkových daňových příjmech by se navýšil z původních 10,79 % na 11,11 %. Z pohledu občanů by zavedení netradičních spotřebních daní znamenalo, že by ročně museli ze svých příjmů vynaložit do státního rozpočtu v průměru o 448 Kč více. Celkově by se tak zvýšil poměr výdajů každého občana na odvedení spotřebních daní k jeho průměrnému ročnímu platu z původních 4,68 % na 4,83 %.

Cílem diplomové práce bylo zjistit důsledky, které by přineslo zavedení netradičních spotřebních daní do daňové soustavy České republiky. Příjmy státního rozpočtu by nevzrostly nijak zásadně, ale pokud by se veškeré dodatečné příjmy z uvedených nových daní vynaložily pouze na určitý účel, částka 4,7 miliard Kč by nabrala na významu. Jelikož byly analyzovány výrobky, které mohou při vyšší spotřebě ohrožovat zdraví lidí, bylo by vhodné vložit vybrané peněžní prostředky do zdravotnictví. České zdravotnictví totiž není v úplně dobré kondici a pokud by se zmíněná částka rozdělila mezi nemocnice, byl by to pro ně poměrně veliký přínos. Také pro obyvatele země by zavedení nových netradičních spotřebních daní neznamenovalo žádné přehnaně vysoké dodatečné výdaje.

V textu diplomové práce není uvedeno, zda by se netradiční spotřební daně měly v ČR zavést nebo ne. V tomto ohledu je práce nestranná a pouze ukazuje jak by se zavedení nových daní projevilo. Je proto vhodné na závěr uvést názor, že pro zdraví obyvatelstva by bylo příhodné považovat o zavedení některých netradičních spotřebních daní, ať už o těch, které jsou uvedeny v této práci, nebo o některých dalších.

Práce je využitelná jednak jako fundovaný přehled o klasických spotřebních daních v EU a situaci v České republice, jednak může sloužit jako informace pro aktéry hospodářské politiky v ČR v případě zavedení netradičních spotřebních daní.

Seznam použité literatury

Seznam publikací

- [1] DENIS, Cécile, Thomas HEMMELGARN a Brian SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 s. ISBN 978-92-79-35672-8.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [3] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
- [4] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2015. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
- [5] SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.
- [6] ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Seznam elektronických zdrojů

- [8] CELNISPRAVA.CZ [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupný z WWW:
<<http://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Spolen%20celn%20sazebnk%20ES%202015/NEK%20%C4%8D.%201101-2014.pdf>>
- [9] CESKAPOZICE.CZ [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupný z WWW:
<http://ceskapozice.lidovky.cz/madarsko-hranolkova-dan-na-nezdrave-potraviny-fqg-/tema.aspx?c=A110712_094704_pozice_26745>
- [10] CONFECTIONERYNEWS.COM [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.confectionerynews.com/Markets/Interactive-Map-Top-20-chocolate-consuming-nations-of-2012>>
- [11] CZSO.CZ [online]. [cit. 2015-02-14]. Dostupný z WWW:
<[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/2B002E075A/\\$File/400112q414.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/2B002E075A/$File/400112q414.pdf)>

- [12] CZSO.CZ [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupný z WWW:
<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/2139-13-r_2013>
- [13] EVROPSKÁ KOMISE [online]. [cit. 2015-01-30]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/excise_duties/alcoholic_beverages/rates/excise_duties-part_i_alcohol_en.pdf>
- [14] EVROPSKÁ KOMISE [online]. [cit. 2015-01-30]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/excise_duties/tobacco_products/rates/excise_duties-part_iii_tobacco_en.pdf>
- [15] EVROPSKÁ KOMISE [online]. [cit. 2015-02-04]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxResult.html>
- [16] EVROPSKÁ KOMISE [online]. [cit. 2015-02-04]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxSearch.html>
- [17] FINEXPERT.E15.CZ [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupný z WWW:
<<http://finexpert.e15.cz/eu-ktere-ekonomiky-nejlepe-slapou>>
- [18] FLEK.CZ [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupný z WWW: <<http://flek.cz/clanky/dalsi-tipy-a-informace/prumerne-mzdy-a-platy-v-roce-2012>>
- [19] CHEMPOINT.CZ [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupný z WWW:
<<http://www.chempoint.cz/energeticke-napoje>>
- [20] CHEMPOINT.CZ [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupný z WWW:
<<http://www.chempoint.cz/konzumace-kavy>>
- [21] CHOCO-KAFE.CZ [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupný z WWW:
<http://www.choco-cafe.cz/o-cokolade_p11.html>
- [22] ICM.CZ [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.icm.cz/drogy-a-jine-zavislosti-tabak>>
- [23] KURZY.CZ [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/rok-2012/>>
- [24] NICOTIANA.WEBNODE.CZ [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupný z WWW:
<<http://nicotiana.webnode.cz/vyuziti-tabaku/>>
- [25] PIVETY.COM [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupný z WWW:
<<http://www.pivety.com/Dejinypivovarnictvi.htm>>
- [26] SVET-POTRAVIN.CZ [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.svet-potravin.cz/clanek.aspx?id=3047>>

- [27] VEREJNASPRAVA.SWEB.CZ [online]. [cit. 2015-01-08]. Dostupný z WWW:
<verejnasprava.sweb.cz/data/dane01.doc>
- [28] ZNALECVIN.CZ [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupný z WWW:
<<http://www.znalecvin.cz/puvod-vina/>>

Právní normy

- [29] Směrnice 92/83/EHS ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů
- [30] Směrnice 2003/96/ES ze dne 27. října 2003 o zdanění energetických produktů a elektřiny
- [31] Směrnice 2008/118/EHS ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daních
- [32] Směrnice 2011/64/EU ze dne 21. června 2011 o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků
- [33] Zákon č. 353/2003 Sb. ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratek

AT	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CY	Kypr
CZ	Česká republika
CZK	Česká koruna
DE	Německo
DK	Dánsko
DKK	Dánské koruny
DPH	daň z přidané hodnoty
EE	Estonsko
EHS	Evropské hospodářské společenství
EL	Řecko
ES	Evropské společenství
ES	Španělsko
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FI	Finsko
FO	fyzická osoba
FR	Francie
GJ	gigajoule
HDP	hrubý domácí produkt
hl	hektolitr
HR	Chorvatsko
HU	Maďarsko
HUF	Maďatské forinty
IE	Irsko
IT	Itálie
LT	Lotyšsko
LU	Lucembursko
LV	Litva

MT	Malta
Mwh	Megawatthodina
NL	Nizozemí
PL	Polsko
PO	právnická osoba
PPT	parita kupní síly
PT	Portugalsko
RU	Rumunsko
SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SK	Slovenská republika
UK	Velká británie
USA	Spojené státy americké

Seznam tabulek

Tab. 3.1	- Sazby spotřební daně z piva v ČR	22
Tab. 3.2	- Sazby spotřební daně z piva v zemích EU	23
Tab. 3.3	- Sazby spotřební daně z tabákových výrobků v ČR.....	30
Tab. 3.4	- Minimální sazby spotřební daně z tabákových výrobků.....	31
Tab. 3.5	- Sazby spotřební daně z minerálních olejů v ČR	34
Tab. 3.6	- Minimální sazby spotřební daně z energetických produktů.....	37
Tab. 4.1	- Sazby spotřební daně z kávy	46
Tab. 4.2	- Sazby spotřební daně z čokolády v Dánsku	48
Tab. 4.3	- Přepočet dánských sazeb spotřební daně z čokolády podle indexu PPS	48
Tab. 4.4	- Sazba spotřební daně z čokolády ve Finsku.....	49
Tab. 4.5	- Přepočet finské sazby spotřební daně z čokolády podle indexu PPS	50
Tab. 4.6	- Sazba spotřební daně z limonád v Lotyšsku	52
Tab. 4.7	- Přepočet lotyšské sazby spotřební daně z limonád podle indexu PPS.....	52
Tab. 4.8	- Sazba spotřební daně z limonád v Maďarsku	52
Tab. 4.9	- Přepočet maďarské sazby spotřební daně z limonád podle indexu PPS.....	53
Tab. 4.10	- Sazba spotřební daně z energetických nápojů v Maďarsku	55
Tab. 4.11	- Přepočet maďarské sazby spotřební daně z en. nápojů podle indexu PPS	55
Tab. 4.12	- Sazby spotřební daně ze zmrzliny v Dánsku	57
Tab. 4.13	- Přepočet dánských sazeb spotřební daně ze zmrzliny podle indexu PPS	57
Tab. 4.14	- Příjmy státního rozpočtu z netradičních spotřebních daní	59
Tab. 4.15	- Výnosy z netradičních spotřebních daní po snížení spotřeby	60
Tab. 4.16	- Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech ČR.....	61

Seznam grafů

Graf 3.1	- Sazby daně z lihu v členských zemích	20
Graf 3.2	- Sazby spotřební daně z vína v zemích EU	27
Graf 3.3	- Sazby spotřební daně z meziproductů v zemích EU	28
Graf 3.4	- Zdanění cigaret v zemích EU	32
Graf 3.5	- Složení daňových příjmů státního rozpočtu ČR	38
Graf 3.6	- Vývoj výnosů ze spotřebních daní v ČR	38
Graf 3.7	- Překročení minimálních sazeb spotřebních daní v ČR.....	39
Graf 3.8	- Podíl výnosů ze spotřebních daní na celkových daňových výnosech zemí EU	41
Graf 3.9	- Podíl odvedené spotřební daně na průměrné mzdě každého člena EU	43
Graf 4.1	- Podíl daní na celkových netradičních spotřebních daních.....	59
Graf 4.2	- Částky vynaložené obyvateli ČR na netradiční spotřební daně.....	63
Graf 4.3	- Roční odvod obyvatel ČR na spotřební dani	63

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 SB. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21.04.2015



Jiří Jašek

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Srovnání ekonomické vyspělosti států EU podle indexu PPS (2012)

Příloha č. 2 – Průměrné roční mzdy v zemích EU (2012)